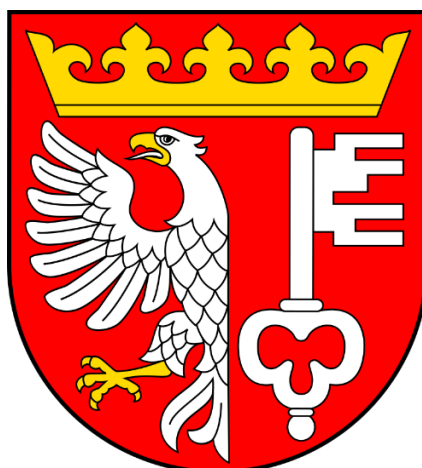

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Rogoźno na lata 2021-2030

**GMINA ROGOŹNO
POWIAT OBORNICKI
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE**

ZAMAWIAJĄCY	GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W ROGOŹNIE
WYKONAWCA OPRACOWANIA	WESTMOR CONSULTING JOANNA KASZUBSKA
SPRAWDZAJĄCY	WESTMOR CONSULTING KAROLINA DRZEWIECKA

Spis treści

1. Wprowadzenie.....	3
2. Metodologia opracowania Strategii.....	8
3. Diagnoza sytuacji społecznej.....	9
3.1. Charakterystyka sytuacji społecznej.....	9
3.1.1. Charakterystyka ogólna Gminy Rogoźno.....	9
3.1.2. Demografia.....	10
3.1.3. Rynek pracy	14
3.1.4. Gospodarka mieszkaniowa.....	17
3.1.5. Służba zdrowia	18
3.1.6. Edukacja	19
3.1.7. Kultura i sport	21
3.1.8. Podmioty wsparcia społecznego.....	24
3.1.9. Współpraca z organizacjami pozarządowymi	34
3.2. Problemy społeczne występujące na terenie Gminy Rogoźno	38
3.2.1. Bezrobocie	39
3.2.2. Ubóstwo	41
3.2.3. Problemy osób z niepełnosprawnością oraz długotrwale lub ciężko chorych	43
3.2.4. Problemy osób starszych.....	46
3.2.5. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.....	49
3.2.6. Uzależnienia	58
3.2.7. Bezdomność.....	61
3.2.8. Przemoc w rodzinie	62
3.2.9. Przystępczość	64
3.3. Wyniki badania ankietowego.....	65
3.4. Analiza SWOT	76
4.1. Prognoza zmian w zakresie objętym strategią	78
4.1. Prognoza demograficzna	78
4.2. Prognoza zmian	80
5. Wizja rozwoju społecznego i cele strategiczne	81
6. Kierunki niezbędnych działań	82
7. Sposób realizacji strategii oraz jej ramy finansowe	83
8. Monitoring i wskaźniki pomiaru stopnia realizacji strategii.....	84
9. Spis tabel, wykresów, rysunków	87

1. Wprowadzenie

Dokonujące się zmiany gospodarcze i polityczne są przyczyną problemów społecznych, które dla władz samorządowych są nowymi wyzwaniami. Niestety, niewystarczający okazuje się przeprowadzany do tej pory model polityki społecznej, opierający się przede wszystkim na łagodzeniu skutków niekorzystnych zjawisk. Działania nastawione na walkę z konsekwencjami problemów nie są dostateczne, gdyż brakuje nacisku na zapobieganie zagrożeniom. W wyniku tego niezbędne jest przygotowanie całościowych, długoterminowych i logicznych programów polityki społecznej.

Fundamentalne narzędzie materializacji lokalnej polityki społecznej stanowi strategia rozwiązywania problemów społecznych. Zobowiązanie sporządzenia dokumentu wynika z art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.), w którym zostało napisane: *„do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.”*

Zgodnie z art. 16b, ust 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.), strategia rozwiązywania problemów społecznych zawiera przede wszystkim:

- 1) diagnozę sytuacji społecznej;
- 2) prognozę zmian w zakresie objętym strategią;
- 3) określenie:
 - celów strategicznych projektowanych zmian,
 - kierunków niezbędnych działań,
 - sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
 - wskaźników realizacji działań.

Akty prawne regulujące opracowanie i wykonanie gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych stanowią również:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2019 r. poz. 506 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2019 r. poz. 1482 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2018 r. poz. 1878 z późn. zm.);

- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. z 2019 r. poz. 2133)
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2019 r. poz. 1111 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2019 r. poz. 688 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1390 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2019 r. poz. 852 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz.U. z 2019 r. poz. 1390 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2018 r. poz. 2220 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z 2019 r. poz. 2407);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2019 r. poz. 2277.);
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1172 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U. z 2019 r. poz. 217 z późn. zm.).

Głównym celem strategii rozwiązywania problemów społecznych jest pogłębianie i rozwój form pracy socjalnej, kooperację z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się problemami społecznymi oraz instytucjami funkcjonującymi w sferze polityki społecznej, takie jak: zapobieganie wykluczeniu społecznemu, edukacja, bezpieczeństwo publiczne, pomoc osobom niepełnosprawnym, ochrona zdrowia. Działania będą prowadzone głównie po to, by aktywizować środowiska pozostające na marginesie życia społecznego, wykluczone społecznie lub zagrożone tym zjawiskiem.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Rogoźno na lata 2021-2030 jest wieloletnim dokumentem programowym, stanowiącym niebagatelne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego jego mieszkańców, zwłaszcza grup społecznych, którym grozi izolacja społeczna.

POWIĄZANIE Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI WYŻSZEGO SZCZEBLA

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest jednym ze sposobów realizacji strategii rozwoju gminy i dokumentem wdrażającym politykę lokalną, a w wyniku tego dokumentem wypełniającym politykę regionalną i krajową. Poniżej ukazano sprzężenie niniejszego dokumentu z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla, włączając te, które wydaje Unia Europejska.

Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2030

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2030 to dokument mający na celu przede wszystkim poprawę jakości życia obywateli. Ukazuje on główne tendencje, wyzwania i schematy rozwoju społeczno-gospodarczego kraju, a także kierunki zagospodarowania przestrzennego państwa. Powyższy dokument wyznaczył trzy strategiczne obszary, w których powinien odbywać się rozwój Polski:

- Obszar konkurencyjności i innowacyjności gospodarki:
 - Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna,
 - Polska Cyfrowa,
 - Kapitał ludzki,
 - Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko,
- Obszar równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski:
 - Rozwój regionalny,
 - Transport,
- Obszar efektywności i sprawności państwa:
 - Kapitał społeczny,
 - Sprawne państwo.

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Rogoźno na lata 2021-2030 umożliwi wsparcie mieszkańców gminy, a co za tym idzie, wpłynie pozytywnie na przyrost kapitału społecznego.

Narodowa Strategia Integracji Społecznej

Narodowa Strategia Integracji Społecznej została opracowana z powodu przystąpienia Polski do realizacji drugiego zadania ze Strategii Lizbońskiej UE, stawiającego na unowocześnienie europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi i pokonywanie izolacji społecznej. Państwo powinno tworzyć warunki kształtowania kapitału społecznego poprzez spójną politykę. Niekorzystne warunki ekonomiczne, dyskryminacja ze względu na niepełnosprawność, choroby, uzależnienia prowadzą do marginalizacji społecznej.

Wdrożenie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Rogoźno na lata 2021-2030 umożliwi realizację koncepcji Narodowej Strategii Integracji Społecznej.

Projekt Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Trwają prace nad uchwaleniem przez Radę Ministrów Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.). Obecnie opracowany został Projekt ww. dokumentu.

Celem głównym Strategii jest wzrost kapitału ludzkiego i spójności Społecznej w Polsce. W dokumencie wyznaczono również cztery cele szczegółowe:

1. Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli, w tym cyfrowych.
2. Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej.
3. Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy.
4. Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne.

Działania skierowane do beneficjentów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rogoźnie będą miały wpływ na osiągnięcie wyżej wymienionych założeń, a zwłaszcza na zwiększenie aktywności i wzrost poziomu umiejętności wspomagających rozwój kapitału społecznego.

Projekt Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku (Strategia Wielopolska 2030)

W chwili obecnej dostępny jest projekt Strategii Rozwoju Województwa Wielopolskiego do 2030 roku, który zastąpi obowiązującą Strategię Rozwoju Województwa Wielopolskiego do 2020 roku.

Cele strategiczne przyjęte zaplanowane do realizacji do roku 2030 to:

1. Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców;
2. Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu;
3. Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski;
4. Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Rogoźno na lata 2021-2030 przyczyni się do realizacji wyżej celów strategicznych nr 1 i nr 2, zmierzających m.in. do wzrostu aktywności zawodowej i utrzymania wysokiej jakości zatrudniania, wzrostu i poprawy wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy, przeciwdziałania marginalizacji i wykluczeniu oraz rozwoju kapitału społecznego i kulturowego regionu. Przedmiotowy

dokument jest więc spójny z projektem Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku.

Strategia Rozwoju Gminy Rogoźno na lata 2016-2022

Powyższa Strategia powstała z potrzeby kompleksowego rozwoju Gminy Rogoźno. Strategia Rozwoju Gminy Rogoźno stanowi diagnozę stanu obecnego oraz wyznacza kierunek rozwoju Gminy. Dokument wskazuje następującą wizję Gminy:

Gmina Rogoźno to atrakcyjny inwestycyjnie ośrodek sprzyjający tworzeniu nowych miejsc pracy i zapewniający korzystne warunki do życia oraz wypoczynku mieszkańców i turystów.

Misja Gminy Rogoźno brzmi natomiast: *Intensyfikacja działań władz gminy oraz jej kluczowych przedstawicieli/reprezentantów społecznych mających na celu podnoszenie warunków życia oraz wypoczynku poprzez rozwój infrastruktury i pozyskiwanie inwestorów.*

Wskazane zostały obszary działania, w których należy podjąć kroki prowadzące do realizacji powyższej wizji. Do obszarów tych zalicza się między innymi estetyka przestrzeni publicznej miasta, komunikacja, bezpieczeństwo, mieszkalnictwo socjalne czy jakość oferty nauczania.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Rogoźno na lata 2021-2030 wskazuje kierunki działań niezbędnych do poprawy jakości życia mieszkańców. Są one spójne z założeniami Strategii Rozwoju.

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Rogoźno na lata 2016-2023

Dokument jest narzędziem służącym rozwiązywaniu problemów na obszarach zdegradowanych wyznaczonych do rewitalizacji.

W ramach Programu Rewitalizacji wyznaczono cele strategiczne wraz z zaplanowanymi kierunkami działań:

1. Włączenie społeczne,
 - Rozwój budownictwa socjalnego,
 - Zwiększenie dostępności do edukacji przedszkolnej,
 - Zwiększenie dostępności do usług kulturalnych,
 - Poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży,
 - Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji mieszkańców,
 - Przeciwdziałanie uzależnieniom,
2. Samodzielni i zaangażowani mieszkańcy
 - Rozwijanie usług opieki nad osobami niepełnosprawnymi,
 - Tworzenie warunków sprzyjających powrotowi na rynek pracy osób z grup defaworyzowanych,

- Aktywizacja osób starszych,
 - Wspieranie rodzin w prawidłowym funkcjonowaniu,
 - Rozwój idei wolontariatu,
3. Atrakcyjne warunki do życia podstawą funkcjonowania aktywnego i zintegrowanego społeczeństwa
- Poprawa stanu technicznego i termomodernizacja budynków,
 - Likwidowanie barier architektonicznych
 - Przebudowa infrastruktury komunikacyjnej,
 - Tworzenie miejsc sprzyjających spędzaniu wolnego czasu na świeżym powietrzu,
 - Poprawa stanu zagospodarowania i funkcjonalności przestrzeni,
 - Poprawa bezpieczeństwa,
 - Adaptacja obiektów do pełnienia nowych funkcji społeczno-gospodarczych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Rogoźno na lata 2021-2030 umożliwi realizację wyżej wymienionych założeń Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Rogoźno, w szczególności włączenia społecznego oraz samodzielnych i zaangażowanych mieszkańców. Wobec powyższego, dokumenty są ze sobą spójne.

2. Metodologia opracowania Strategii

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Rogoźno na lata 2021-2030 została podzielona na trzy zasadnicze części.

Pierwsza część – rozdział 3 – ukazuje charakterystykę sytuacji społecznej Gminy Rogoźno. Zbadano strukturę demograficzną, stan gospodarki oraz sytuację na rynku pracy. Przedstawiono także dostępne dla mieszkańców usługi społeczne, czyli: pomoc społeczną, edukację i ochronę zdrowia.

Analizy dokonano w oparciu o:

- informacje Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rogoźnie,
- dane Powiatowego Urzędu Pracy w Obornikach,
- dane Głównego Urzędu Statystycznego,
- dane dostępne na stronach internetowych oraz w dokumentach strategicznych Gminy.

W pierwszej części ukazano także rezultaty przeprowadzonego badania ankietowego, którego celem było rozpoznanie problemów społecznych i potrzeb mieszkańców. Charakterystykę sytuacji społecznej reasumuje analiza SWOT – analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń.

Część drugą – rozdział 4 – stanowi prognoza zmian problemów społecznych wskazanych w części diagnostycznej. Prognoza ta została podzielona na 2 główne części:

- prognozę demograficzną sporządzoną w oparciu o Prognozę dla gmin na lata 2017-2030 opracowaną przez GUS;
- prognozę zmian problemów społecznych na terenie Gminy Rogoźno w wyniku realizacji *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych* w Gminie Rogoźno na lata 2021-2030 oraz zadań w zakresie pomocy społecznej, które będą miały na celu przeciwdziałanie i niwelowanie istniejących problemów.

Prognoza stanowi fundament do określania celów strategicznych i kierunków działań.

Część trzecia – rozdziały 5-8 to określenie celów strategicznych i kierunków działań niezbędnych do zmniejszenia negatywnych zjawisk społecznych występujących na terenie Gminy Rogoźno. Ukazano w niej również sposób realizacji *Strategii* oraz określono możliwe wskaźniki monitorowania wykonania planowanych działań.

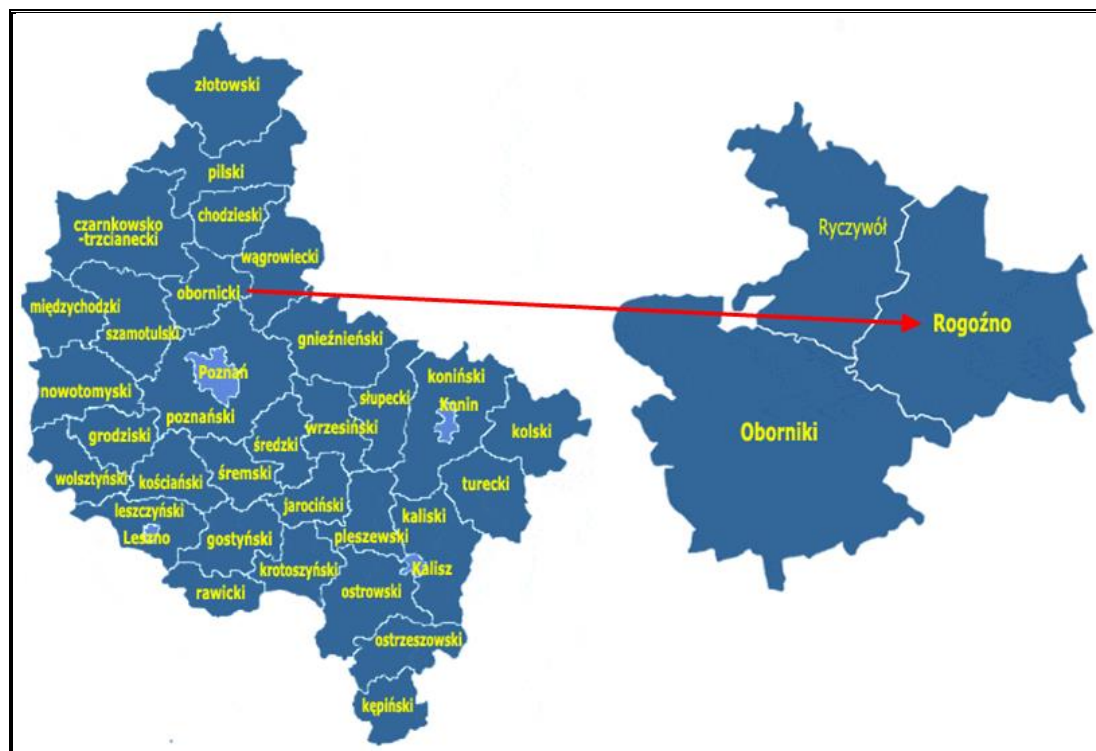
3. Diagnoza sytuacji społecznej

3.1. Charakterystyka sytuacji społecznej

3.1.1. Charakterystyka ogólna Gminy Rogoźno

Gmina Rogoźno położona jest w powiecie obornickim, w województwie wielkopolskim. Według danych GUS jej powierzchnia wynosi 216 km². Jest to gmina miejsko-wiejska.

Rysunek 1. Położenie Gminy Rogoźno na tle powiatu obornickiego i województwa wielkopolskiego

Źródło: <http://gminy.pl>

Gmina Rogoźno graniczy z:

- gminą Oborniki (gmina miejsko-wiejska, powiat obornicki, województwo wielkopolskie),
- gminą Ryczywół (gmina wiejska, powiat obornicki, województwo wielkopolskie),
- gminą Wągrowiec (gmina wiejska, powiat wągrowiecki, województwo wielkopolskie),
- gminą Skoki (gmina miejsko-wiejska, powiat wągrowiecki, województwo wielkopolskie),
- gminą Budzyń (gmina wiejska, powiat chodzieski, województwo wielkopolskie),
- gminą Murowana Goślina (gmina miejsko-wiejska, powiat poznański, województwo wielkopolskie).

3.1.2. Demografia

LICZEBNOŚĆ GMINY

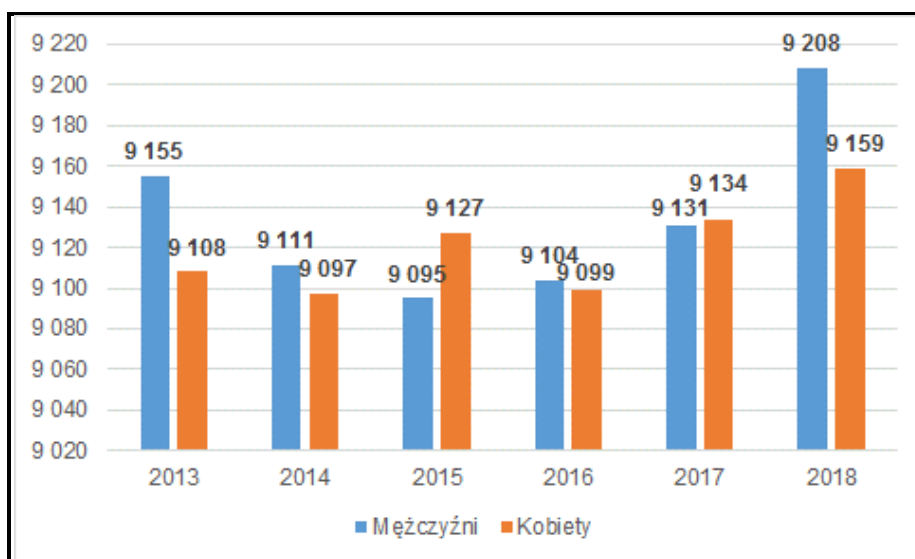
Według danych GUS na koniec 2018 roku Gmina Rogoźno zamieszkiwana była przez 18 367 mieszkańców, z czego mężczyźni stanowili 50,13%, a kobiety 49,87%. W latach 2013-2018 liczba ludności ulegała wahaniom. Ostatecznie w stosunku do roku 2013, liczba ludności wzrosła o 104 osoby, czyli o 0,57%.

Tabela 1. Liczba mieszkańców Gminy Rogoźno z podziałem na płeć

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ogółem	osoba	18 263	18 208	18 222	18 203	18 265	18 367
mężczyźni	osoba	9 155	9 111	9 095	9 104	9 131	9 208
	%	50,13%	50,04%	49,91%	50,01%	49,99%	50,13%
kobiety	osoba	9 108	9 097	9 127	9 099	9 134	9 159
	%	49,87%	49,96%	50,09%	49,99%	50,01%	49,87%

Źródło: Dane GUS

Wykres 1. Struktura ludności Gminy Rogoźno według płci i miejsca zamieszkania

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

STRUKTURA WIEKOWA MIESZKAŃCÓW

W strukturze wiekowej najliczniejszą grupę stanowili mieszkańcy w wieku 35-39 lat. Kolejnymi grupami były osoby w wieku 30-34 lata oraz 40-44 lata.

Tabela 2. Struktura wiekowa mieszkańców Gminy Rogoźno w 2018 roku

Wyszczególnienie	ogółem	mężczyźni	kobiety
0-4 lata	969	490	479
5-9 lat	1 101	550	551
10-14 lat	1 142	606	536
15-19 lat	967	489	478
20-24 lata	1 165	604	561
25-29 lat	1 287	668	619
30-34 lata	1 510	779	731
35-39 lat	1 570	818	752
40-44 lata	1 399	754	645
45-49 lat	1 125	568	557
50-54 lata	1 016	539	477
55-59 lat	1 174	576	598
60-64 lata	1 290	629	661
65-69 lat	1 088	528	560
70-74 lata	656	287	369
75-79 lat	351	142	209
80-84 lat	299	107	192
Powyżej 85 lat	258	74	184

Źródło: Dane GUS

W kolejnej tabeli przedstawiono strukturę wiekową mieszkańców w podziale na grupy ekonomiczne. Na terenie Gminy Rogoźno w 2018 roku najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku produkcyjnym – 61,40% ludności ogółem. Ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowiła 20,56% populacji. Osoby w wieku poprodukcyjnym były najmniej liczną grupą – w ogólnej liczbie ludności stanowiły 18,04%.

Tabela 3. Liczba osób według grup ekonomicznych na terenie Gminy Rogoźno w latach 2013-2018

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2013	2014	2015	2016	2017	2018
w wieku przedprodukcyjnym							
ogółem	osoba	3 885	3 788	3 779	3 761	3 764	3 777
mężczyźni	osoba	1 987	1 914	1 909	1 919	1 919	1 925
kobiety	osoba	1 898	1 874	1 870	1 842	1 845	1 852
w wieku produkcyjnym							
ogółem	osoba	11 686	11 592	11 485	11 361	11 321	11 277
mężczyźni	osoba	6 323	6 277	6 207	6 157	6 153	6 145
kobiety	osoba	5 363	5 315	5 278	5 204	5 168	5 132
w wieku poprodukcyjnym							
ogółem	osoba	2 692	2 828	2 958	3 081	3 180	3 313
mężczyźni	osoba	845	920	979	1 028	1 059	1 138
kobiety	osoba	1 847	1 908	1 979	2 053	2 121	2 175
udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem							
w wieku przedprodukcyjnym	%	21,27	20,80	20,74	20,66	20,61	20,56
w wieku produkcyjnym	%	63,99	63,66	63,03	62,41	61,98	61,40
w wieku poprodukcyjnym	%	14,74	15,53	16,23	16,93	17,41	18,04

Źródło: Dane GUS

Zarówno w przypadku grupy osób w wieku przedprodukcyjnym, jak i produkcyjnym w badanym okresie odnotowano spadek liczby ludności. W przypadku ludności w wieku przedprodukcyjnym oznacza to, że na terenie Gminy rodziło się mniej dzieci. W porównaniu z rokiem 2013, w roku 2018 liczba osób w tej grupie zmalała o 2,78%. Natomiast udział osób w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie populacji spadł o prawie 2,6 punktu procentowego. Również w przypadku ludności w wieku poprodukcyjnym nastąpiły zauważalne zmiany. Liczba tych osób na przestrzeni badanych lat systematycznie rosła. W 2018 roku w porównaniu do roku 2013 liczba ta wzrosła o 23,07%.

Spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, a także wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym świadczą negatywnie o sytuacji demograficznej na terenie Gminy. Zaobserwować można proces starzenia się społeczeństwa, który odbierany jest jako niekorzystny i prowadzi do stopniowego zmniejszania się liczby ludności. Ponadto wzrost liczby osób starszych wiąże się z koniecznością zaspokojenia rosnących potrzeb tej grupy społeczeństwa.

PRZYROST NATURALNY

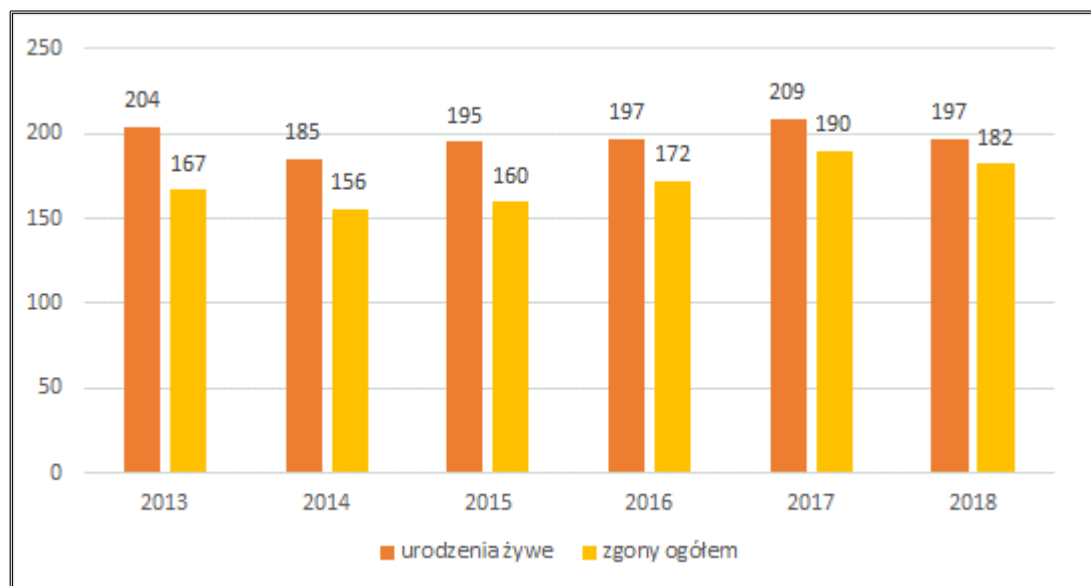
Przyrost naturalny na terenie Gminy Rogoźno na przestrzeni badanych lat przyjmował wartości dodatnie. Jest to pozytywne zjawisko oznaczające, że liczba urodzeń w tym okresie była wyższa niż liczba zgonów.

Tabela 4. Przyrost naturalny na terenie Gminy Rogoźno w latach 2014-2018

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Urodzenia żywe ogółem	204	185	195	197	209	197
mężczyźni	95	78	106	106	107	102
kobiety	209	107	89	91	102	95
Zgony ogółem	167	156	160	172	190	182
mężczyźni	81	80	88	90	101	100
kobiety	86	76	72	82	89	82
Przyrost naturalny ogółem	37	29	35	25	19	15
mężczyźni	14	-2	18	16	6	2
kobiety	23	31	17	9	13	13

Źródło: Dane GUS

Wykres 2. Urodzenia żywe i zgony na terenie Gminy Rogoźno

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

MIGRACJE

Poprzez migracje rozumie się stałą lub czasową zmianę miejsca pobytu. Saldo migracji ma istotny wpływ na wysokość populacji danego obszaru. Na terenie Gminy Rogoźno w latach 2013-2018 liczba zameldowań oraz liczba wymeldowań ulegała wahaniom. Najniższy poziom zameldowań miał miejsce w 2014 roku, a najniższy poziom wymeldowań

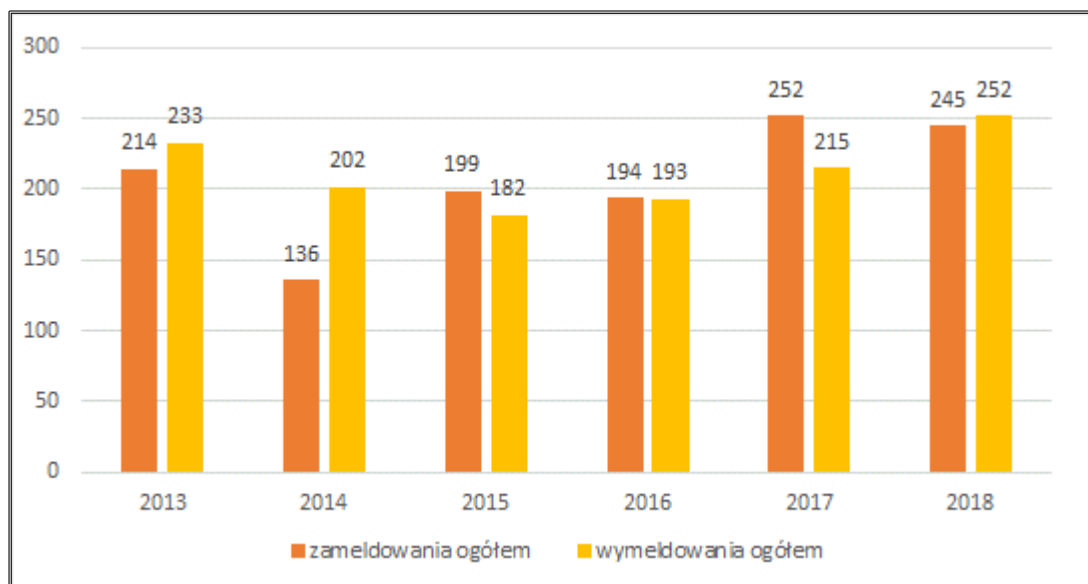
odnotowano w roku 2015. W latach 2013-2014 i 2018 saldo migracji przyjmowało wartość ujemną.

Tabela 5. Migracje wewnętrzne i zagraniczne na terenie Gminy Rogoźno

Wyszczególnienie	2013	2014	2015 ¹	2016	2017	2018
zameldowania ogółem	214	136	199	194	252	245
mężczyźni	109	65	95	95	121	127
kobiety	105	71	104	99	131	118
wymeldowania ogółem	233	202	182	193	215	252
mężczyźni	107	96	89	97	91	127
kobiety	126	106	93	96	124	125
saldo migracji	-19	-66	17	1	37	-7

Źródło: Dane GUS

Wykres 3. Migracje wewnętrzne i zagraniczne na terenie Gminy Rogoźno

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

3.1.3. Rynek pracy

Na terenie Gminy Rogoźno na koniec 2018 roku funkcjonowało 1 751 podmiotów gospodarczych. Zaledwie 3,43% z nich stanowiły podmioty sektora publicznego, natomiast pozostałe 95,77% to podmioty sektora prywatnego. Liczba podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Rogoźno ulegała wahaniom – w latach 2013-2015 obserwowano jej wzrost, w roku 2016 odnotowano spadek, a w kolejnych latach, ich liczba ponownie wzrosła. W porównaniu z 2013 rokiem na koniec roku 2018 liczba podmiotów gospodarczych ogółem wzrosła o 3,86%, natomiast liczba podmiotów sektora prywatnego wzrosła o 3,65%.

¹ rok 2015 nie uwzględnia danych dot. migracji w ruchu zagranicznym, ze względu na brak danych GUS

Informacje o liczbie podmiotów gospodarczych na obszarze Gminy Rogoźno przedstawione zostały w poniższej tabeli.

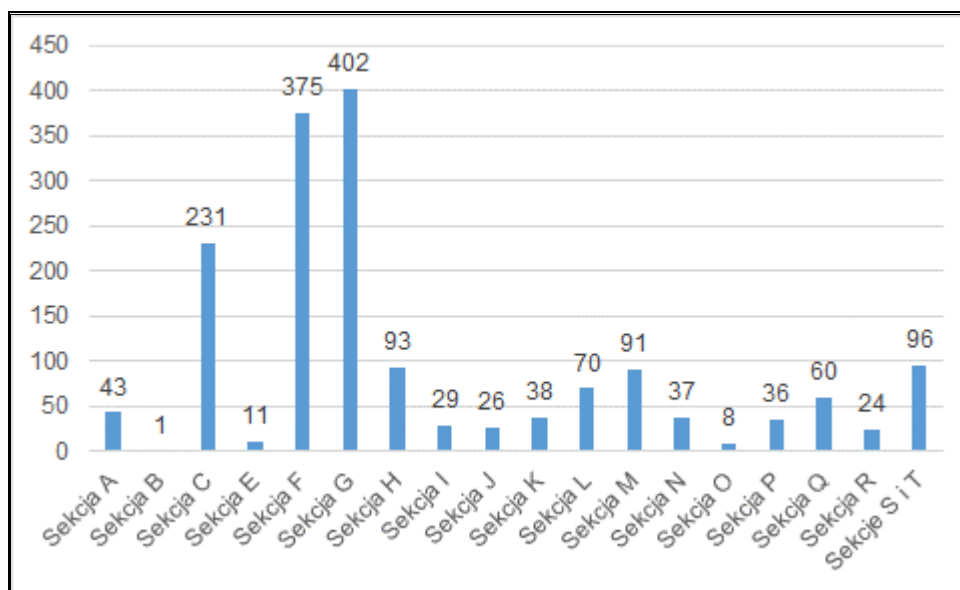
Tabela 6. Podmioty gospodarcze działające na terenie Gminy Rogoźno w latach 2013-2018

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018
podmioty gospodarki narodowej ogółem	1 686	1 694	1 710	1 674	1 705	1 751
sektor publiczny						
ogółem	68	67	63	63	59	60
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	35	33	28	29	24	25
spółki handlowe	3	3	3	3	3	3
sektor prywatny						
ogółem	1 618	1 627	1 642	1 602	1 635	1 677
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	1 347	1 332	1 346	1 295	1 318	1 369
spółki handlowe	81	93	95	104	110	99
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	15	13	13	14	14	9
spółdzielnie	10	9	9	11	11	7
fundacje	3	3	4	6	6	5
stowarzyszenia i organizacje społeczne	34	35	37	39	41	41

Źródło: Dane GUS

W analizowanym okresie największy udział w sektorze prywatnym posiadały osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (w 2018 roku stanowiły 78,18% podmiotów sektora prywatnego).

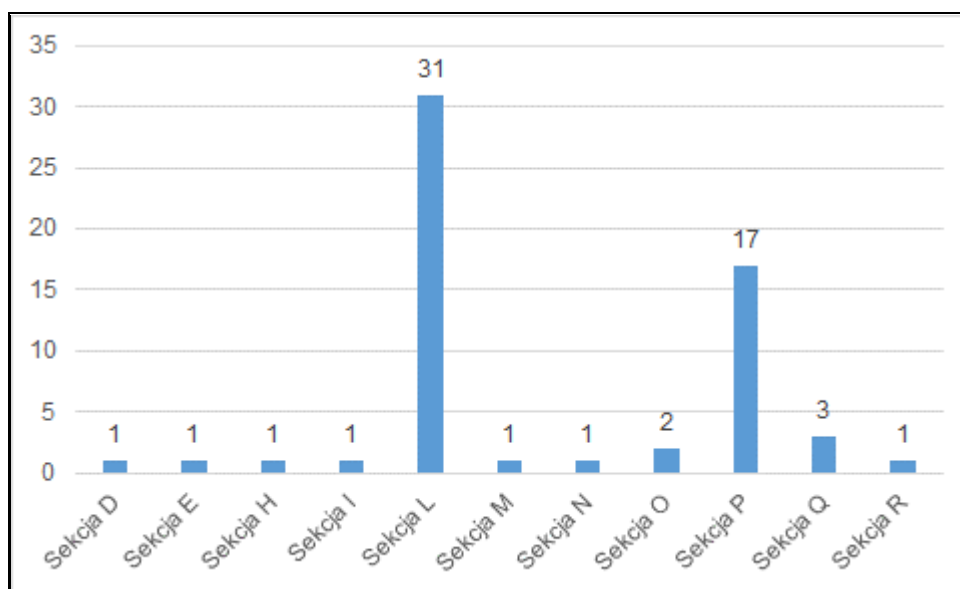
Wykres 4. Struktura działalności gospodarczej w sektorze prywatnym na terenie Gminy Rogoźno w 2018 roku wg sekcji PKD 2007

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Działalność gospodarcza w sektorze prywatnym na terenie Gminy Rogoźno w 2018 roku koncentrowała się głównie w sekcji G (handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle), sekcji F (budownictwo) oraz sekcji C (przetwórstwo przemysłowe).

Wykres 5. Struktura działalności gospodarczej w sektorze publicznym na terenie Gminy Rogoźno w 2018 roku wg sekcji PKD 2007

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Działalność gospodarcza w sektorze publicznym na terenie Gminy Rogoźno w 2018 roku koncentrowała się głównie w sekcji L (działalność związana z obsługą rynku nieruchomości) oraz sekcji P (edukacja).

Legenda:

A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
B	Górnictwo i wydobywanie
C	Przetwórstwo przemysłowe
D	Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
E	Dostawa Wody.; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
F	Budownictwo
G	Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
H	Transport i gospodarka magazynowa
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
J	Informacja i komunikacja
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalności wspierająca
O	Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe ubezpieczenia społeczne
P	Edukacja
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją
S	Pozostała działalność usługowa
T	Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby
U	Organizacje i zespoły eksterytorialne

3.1.4. Gospodarka mieszkaniowa

Według danych GUS w 2018 roku na terenie Gminy Rogoźno znajdowało się 5 708 mieszkań o łącznej powierzchni 439 080 m². W analizowanych latach zauważalny jest rozwój mieszkalnictwa. Liczba mieszkań w latach 2013 – 2018 wzrosła o 6,45%.

Tabela 7. Zasoby mieszkaniowe na terenie Gminy Rogoźno

Wyszczególnienie	J.m	2013	2014	2015	2016	2017	2018
mieszkania	szt.	5 362	5 392	5 464	5 547	5 652	5 708
izby	szt.	21 208	21 391	21 683	21 992	22 356	22 626
powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	408 439	412 663	418 516	425 473	433 314	439 080

Źródło: Dane GUS

Zadaniem własnym Gminy jest tworzenie warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych swoim obywatelom. Zakres odpowiedzialności obejmuje przede wszystkim zapewnienie lokali socjalnych mieszkańcom o niskich dochodach. Lokale socjalne służą zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych osobom o niskich dochodach, nieposiadającym tytułu

prawnego do lokalu oraz osób eksmitowanych na podstawie wyroku sądowego. Na terenie Gminy, zgodnie z oceną zasobów pomocy społecznej za 2018 rok, znajdowało się 10 mieszkań socjalnych.

3.1.5. Służba zdrowia

Służba zdrowia na terenie Gminy odpowiada za sprawowanie opieki zdrowotnej nad mieszkańcami. Na terenie Gminy Rogoźno opiekę medyczną zapewniają przede wszystkim:

- NZOS „Artus” – Zakład Fizjoterapii, prowadzący działalność fizjoterapeutyczną od roku 1997. Terapia w tej placówce obejmuje m.in. zespoły bólowe kręgosłupa, nerwobóle, stany po złamaniach, skręceniach, zwichnięciach, stłuczeniach, urazach sportowych, stany po udarach mózgu, rehabilitację przed- i pooperacyjną, wady postawy, zmiany zwyrodnieniowe stawów kręgosłupa i stawów obwodowych, stany po mastektomii i inne. W Zakładzie stosowana jest kinezyterapia, fizykoterapia, masaż suchy oraz masaż wirowy.
- Przychodnia Zespołu Lekarza Rodzinnego S.C. „Zdrowie Rodziny” – obejmuje poradnię dzieci zdrowych, poradnię ogólną, gabinet zabiegowy z pracownią EKG, punkt szczepień, pracownię USG, punkt pobrań do badań laboratoryjnych;
- Omega Med Marek Nowak – świadczy usługi z zakresu badań i opieki lekarskiej, opieki pielęgniarskiej, opieki położnej, wizyt domowych, badań dodatkowych - laboratoryjnych, rtg, usg, szczepień ochronnych, badań bilansowych, profilaktyki chorób układu krążenia, badań dla osób w wieku 35-55 lat bez rozpoznanej wcześniej choroby układu krążenia
- Ośrodek Medycyny Środowiskowo Rodzinnej Pielęgniarek i Położnych – poradnia świadczy świadczenia położnej POZ obejmujące zakres opieki w przypadku chorób ginekologicznych, opieki w okresie okołociążowym, a także porad w zakresie pielęgnacji. Do kompetencji wykwalifikowanej pielęgniarki w przychodni należy wykonywanie świadczeń pielęgnacyjnych. Obejmuje to całościową opiekę nad społecznością w środowisku zamieszkania i miejsc udzielania świadczeń.
- NZOZ „REHMED” Centrum Rehabilitacji – Pracownia fizjoterapii, w tym rehabilitacja ambulatoryjna - rehabilitacja medyczna oraz rehabilitacja w domu pacjenta - rehabilitacja medyczna.

Mieszkańcy na terenie Gminy mają dostęp do aptek i punktów aptecznych:

- Apteka Niezwykła w Rogoźnie,
- Apteka „Pod Orłem” w Rogoźnie,
- Apteka Leków Gotowych w Rogoźnie,
- Apteka „Świętego Wita” w Rogoźnie,
- Punkt Apteczny w Parkowie.

Tabela 8. Opieka zdrowotna na terenie Gminy Rogoźno

Wyszczególnienie	Jedn. Miary	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Przychodnie ogółem	szt.	5	7	7	7	7	9
Podstawowa opieka zdrowotna – porady ogółem	szt.	80 186	80 925	90 954	88 780	88 649	86 960
Ambulatoryjna opieka zdrowotna – porady lekarskie	szt.	84 426	84 821	94 345	92 274	91 308	89 410
Apteki	szt.	4	3	3	4	4	4
Punkty apteczne	szt.	1	1	1	1	1	1
Ludność na aptekę ogólnodostępną	szt.	4 566	6 069	6 074	4 551	4 566	4 592

Źródło: Dane GUS

Zgodnie z powyższą tabelą w analizowanych latach 2013-2018, można zaobserwować wzrost udzielonych porad zarówno lekarskich (o 5,90%), jak i porad ogółem (o 8,45%), co świadczy o wzrastającym zapotrzebowaniu na świadczenia usług zdrowotnych na terenie Gminy.

3.1.6. Edukacja

Tabela znajdująca się poniżej przedstawia dane na temat liczby uczniów uczęszczających do poszczególnych kategorii placówek oświatowych, funkcjonujących na terenie Gminy Rogoźno w latach 2013-2018.

Tabela 9. Liczba uczniów na terenie Gminy Rogoźno

Wyszczególnienie	Jedn. Miary	2013	2014	2015	2016	2017	2018
szkoły podstawowe	Osoba	1 227	1 335	1 434	1 282	1 478	1 691
gimnazja		584	543	543	572	380	200

Źródło: Dane GUS

Zgodnie z danymi GUS:

- w 2018 roku łączna liczba uczniów szkół podstawowych zlokalizowanych na terenie omawianej jednostki samorządu terytorialnego wyniosła 1 691, co w porównaniu z rokiem bazowym daje wzrost o 37,82%;
- w przypadku gimnazjalistów, na przestrzeni sześciu analizowanych lat odnotowano spadek ich liczby o 65,75%.

Należy zaznaczyć, że powyższe zjawiska, tj. wzrost liczby uczniów szkół podstawowych oraz gwałtowny spadek liczby gimnazjalistów mają miejsce ze względu na uchwalenie ustawy dotyczącej wstrzymania procesu rekrutacji do gimnazjów. Zgodnie z ustawą z dnia 14

grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. 2019 poz. 1148 z późn. zm.) proces rekrutacji do gimnazjów został wstrzymany. Od 1 września 2017 r. rozpoczęło się „wygaszanie” szkół gimnazjalnych. W roku szkolnym 2017/2018 uczniowie, z rocznika 2016/2017, którzy ukończyli VI klasę szkoły podstawowej trafili do klasy VII. Ostatni rocznik objęty nauką w gimnazjach zakończył edukację gimnazjalną w roku szkolnym 2018/2019, w związku z czym 1 września 2019 roku gimnazja zostały zlikwidowane.

Stosunek wszystkich osób uczących się na danym poziomie kształcenia do całej populacji osób będących w wieku przypisanym danemu poziomowi kształcenia w okresie 2013-2018 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego na terenie Gminy Rogoźno

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2013	2014	2015	2016	2017	2018
szkoły podstawowe	%	100,41	95,32	90,25	92,3	91,46	91,5
gimnazja	%	96,21	92,98	95,1	98,79	98,45	99,5

Źródło: Dane GUS

We wszystkich z analizowanych latach, z wyjątkiem 2013 r., współczynnik skolaryzacji w szkołach podstawowych i gimnazjach na terenie Gminy kształtował się poniżej 100%.

Poniższa tabela przedstawia placówki oświatowe funkcjonujące na terenie Gminy Rogoźno. Każda z niżej wymienionych szkół zapewnia dostęp do wykwalifikowanej kadry opiekuńczo-wychowawczej oraz bogatą ofertę dydaktyczną.

Tabela 11. Placówki oświatowe funkcjonujące na terenie Gminy Rogoźno

Nazwa szkoły i adres	Liczba uczniów	Liczba oddziałów/ klas	Liczba komputerów	Liczba etatów nauczycielskich
Przedszkole nr 1 im. Kubusia Puchatka ul. Krótka 7 64-610 Rogoźno	125	5 oddziałów	3	10,96
Przedszkole nr 2 im. Bajkowy Świat ul. Seminarialna 11 64-610 Rogoźno	125	5 oddziałów	2	10 pełnozatrudnionych; 3 niepełnozatrudnionych
Przedszkole nr 3 Strażak Sam ul. Nowa 4, 64-610 Rogoźno	25	1 oddział	2	3 nauczycieli, 2 pomoce nauczyciela
Przedszkole Słoneczne Skrzaty w Parkowie Parkowo 64-608 Parkowo	100	4 oddziały	4	10
Niepubliczne Przedszkole "Przemysław" ul. Kościuszki 51A 64-610 Rogoźno	100	5 oddziałów	b.d.	5

Nazwa szkoły i adres	Liczba uczniów	Liczba oddziałów/ klas	Liczba komputerów	Liczba etatów nauczycielskich
Pierwsze Polsko-Angielskie Niepubliczne Przedszkole w Rogoźnie "Akademia Małych Odkrywców"	50	3 oddziały	3	5 nauczycieli, 1 pomoc, 1 opiekunka dziecięca, 1 pracownik administracyjno – biurowy
Szkoła Podstawowa im. Józefa Wybickiego w Parkowie, Parkowo 6 64-608 Parkowo	210	12 oddziałów	24	26,322
Szkoła Podstawowa nr 2 im. Olimpijczyków Polskich w Rogoźnie ul. Mała Poznańska 1 64-610 Rogoźno	483 uczniów (w tym 24 - oddział przedszkolny)	22 oddziały (w tym jeden przedszkolny)	61	48,5
Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Pruścach Pruście 30 64-610 Rogoźno	89 uczniów/ 25 przedszkolaków	7 oddziałów	34	18,29
Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Budziszewku Budziszewko 57a 64-612 Budziszewko	75 uczniów, 21 przedszkolaków	8 plus 1 oddział „0”	19 dla celów dydaktycznych oraz 2 pracownicze - razem w całej szkole 21	24
Szkoła Podstawowa nr 3 im. Powstańców Wielkopolskich w Rogoźnie ul. Seminarialna 16 64-610 Rogoźno	711	(klasy I -VIII) - 32	82 dla celów dydaktycznych oraz 24 pracownicze – razem w całej szkole 106	63,56
Szkoła Podstawowa im. Noblistów Polskich w Gościejewie Gościejewo 14 64-611 Gościejewo	183 z oddziałami przedszkolnymi	11 oddziałów z oddziałami przedszkolnymi (2 oddziały przedszkolne)	30 dla celów dydaktycznych , w bibliotece szkolnej 4, dostępne dla uczniów 16, pozostałe 8	25,48
Liceum Ogólnokształcące im. Przemysława II ul. Wielka Poznańska 61 64-610 Rogoźno	191	6 oddziałów	26	18,49
Zespół Szkół im. Hipolita Cegielskiego w Rogoźnie ul. Wojska Polskiego 1 64-610 Rogoźno	technikum – 322 branżowa szkoła – 236	technikum – 10 branżowa szkoła 8	179 do celów dydaktycznych +35 pozostałe – razem w całej szkole 214	40,75

Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rogoźnie

3.1.7. Kultura i sport

Korzystanie z dóbr i usług prowadzonych przez instytucje zajmujące się kulturą i sportem ma wpływ na jakość życia mieszkańców i świadczy o poziomie rozwoju społecznego. Na terenie Gminy Rogoźno zadania z tego zakresu realizują następujące instytucje i organizacje:

- Rogozińskie Centrum Kultury, przy którym działają:
 - Orkiestra Dęta Rogozińskiego Centrum Kultury im. Edmunda Korybalskiego,
 - Zespół PA-MAR-SZE,

- Chór Mieszany "ECHO",
- Zespół Śpiewaczy "Przemysław II",
- Grupy Teatralne "TO MY" i "TO MY JUNIOR",
- Dziecięcy Zespół Taneczny "ISKIERKI",
- Koło Polskiego Związków Filatelistów,
- Koło Polskiego Związku Wędkarskiego,
- Warsztaty twórczości dziecięcej,
- sekcja szachowa,
- sekcja brydża sportowego,
- Muzeum Regionalne im. W. Dutkiewicza,
- Ośrodek za Jeziorem,
- Biblioteka Publiczna w Rogoźnie,
- Biblioteka Publiczna w Parkowie.

Ponadto na terenie Gminy działają również organizacje i stowarzyszenia, których głównym zadaniem jest zaspokajanie kulturalnych potrzeb mieszkańców oraz kreowanie kulturalnej tożsamości tego regionu. Należą do nich między innymi:

- Towarzystwo Przyjaciół Rogoźna, którego celem jest podejmowanie działań na rzecz rozwoju Gminy Rogoźno i wspieranie społecznej aktywności mieszkańców.
- Gminny Związek Drużyn ZHP im. Karola Marcinkowskiego – Misją Organizacji ZHP jest wychowanie młodego człowieka, czyli wspieranie go we wszechstronnym rozwoju i kształtowaniu charakteru przez stawianie wyzwań.
- Towarzystwo Pamięci Powstania Wielkopolskiego, którego najważniejszymi celami są krzewienie wiedzy i kultywowanie pamięci o zwycięskim Powstaniu Wielkopolskim, w wyniku którego do Macierzy wróciły ziemie stanowiące kolebkę państwa polskiego, a także popularyzowanie wśród młodego pokolenia Polaków wartości, które przyświecały bohaterskim czynom i życiu powstańców.
- Klub Seniora
- Fundacja pomocy niepełnosprawnym „Dar Rogoźna”,
- Wielkopolski Ośrodek Kształcenia i Studiów Samorządowych,
- Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Wielkopolski,
- Stowarzyszenie "Lokalna Grupa Rybacka 7 RYB",
- Stowarzyszenie Jednostek Samorządu Terytorialnego „Komunikacja”,
- Związek Stowarzyszeń Piłki Nożnej „Żywność”,
- Stowarzyszenie Gmin, Powiatów i Województw „Droga S11”,
- Stowarzyszenie Jednostek Samorządu Terytorialnego „TRAMPER”,

- Stowarzyszenie „Dolina Wełny”,
- Kółko rolnicze w Koziopolu,
- Stowarzyszenie Jezioro Rogozińskie,
- Kółko rolnicze w Studzieńcu,
- Związek wędkarski „Jezioro Czarne”,
- Stowarzyszenie „Rekreacja Budziszewko”,
- Wielkopolskie stowarzyszenie pomocy osobom walczącym o lepszy los „Światło nadziei”,
- Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe Województwa Wielkopolskiego – oddział miejsko-powiatowy w Rogoźnie,
- Bractwo Kurkowe Rogoża,
- Klub jeździecki „Europejczyk” w Rogoźnie Wielkopolskim,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Słomowie,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Pruscach,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Rogoźnie,
- Rogozińskie stowarzyszenie „Trzeźwe życie”,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Owieczkach,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Gościejewie,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Boguniewie,
- Lokalna organizacja turystyczna „Biały kruk” w Obornikach,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Budziszewku,
- Stowarzyszenie na rzecz osób z zespołem marfan oraz ehlers-danlos Rogoźno,
- Stowarzyszenie krzewienia kultury i sportu „Orsa”
- Koło Gospodyń Wiejskich Stowarzyszenia „Gościńianka”,
- Stowarzyszenie absolwentów i przyjaciół Liceum Ogólnokształcącego im. Przemysława II w Rogoźnie,
- Oddział Miejsko-Gminny Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej w Rogoźnie,
- Stowarzyszenie przyjaciół żeglarsstwa i ratownictwa wodnego „Perkoz” nad Jeziorem Budziszewskim,
- Stowarzyszenie Koło Gospodyń Wiejskich „Parkowianka”,
- Rogozińskie stowarzyszenie edukacyjne im. Dezyderego Chłapowskiego,
- Stowarzyszenie na rzecz rozwoju i aktywizacji społecznej sołectwa Owczegłowy „Baranek”,
- Rogozińska Inicjatywa Kulturalna,
- Stowarzyszenie „Junior”,
- Fundacja „Listy do św. Mikołaja”,

- Stowarzyszenie „Europa team: Rogoźno i przyjaciele”,
- Stowarzyszenie na rzecz rozwoju i aktywizacji społecznej, kulturalnej, gospodarczej i sportowej sołectwa Prusce „Do przodu”,
- Rogoziński Uniwersytet Trzeciego Wieku,
- Fundacja „Wracamy”,
- Stowarzyszenie na rzecz osób niepełnosprawnych „Po prostu bądź”,
- Fundacja „Nasze Podwórko”,
- Fundacja „Dla ryb”,
- Stowarzyszenie „Natura Budziszewko”,
- Stowarzyszenie LS Rally Team,
- Grupa Rogozińskiej Obrony Terytorialnej „Grot-Rogoźno”,
- Niezależny Związek Zawodowy Pracowników Urzędu Miejskiego w Rogoźnie,
- Stowarzyszenie przyjaciół Społecznej Szkoły Muzycznej I Stopnia w Rogoźnie.

Placówki kultury i sportu znajdujące się na terenie Gminy mają za zadanie prowadzić działalność upowszechniającą kulturę, sport i rekreację. Odbywa się to poprzez rozbudzenie zainteresowań kulturalnych mieszkańców, organizowanie imprez, zajęć kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych, kształtowanie nawyków aktywnego uczestnictwa w powyższych działaniach oraz udostępnianie bazy na działalność sportowo-rekreacyjną.

Ponadto na terenie Gminy Rogoźno działają następujące kluby sportowe:

- Klub Żeglarski „Kotwica” – organizacja zrzeszająca żeglarzy z terenów Rogoźna i okolic oraz wszystkich sympatyków tego sportu. Głównym celem Klubu jest wychowanie młodzieży i doskonalenie umiejętności żeglarskich poprzez liczne szkolenia, wyjazdy, udział w regatach i ciągłą pracę na rzecz Klubu i społeczności Miasta Rogoźna.
- Rogoziński Klub Sportowy „Wełna” – istniejący od 1921 roku wielosekcyjny klub sportowy. Funkcjonuje tutaj sekcja piłki nożnej oraz AIKIDO.
- Rogoziński Klub Biegacza;
- Klub Motocyklowy;
- Stowarzyszenie tenisa stołowego „GAMAJA”;
- Uczniowskie Kluby Sportowe.

3.1.8. Podmioty wsparcia społecznego

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie z organizacjami społecznymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami

wyznaniowymi, fundacjami, stowarzyszeniami, pracodawcami oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Realizacja zadań wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej polega w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń;
- pracy socjalnej;
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom, które znajdują się w ciężkich sytuacjach życiowych, a w szczególności z powodu:

- ubóstwa,
- sieroctwa,
- bezdomności,
- bezrobocia,
- niepełnosprawności,
- długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- przemocy w rodzinie,
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy,
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- alkoholizmu lub narkomanii,
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Celem pomocy społecznej jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomoc społeczna powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób

i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Świadczenie pomocy społecznej powinno służyć również umacnianiu rodziny. Potrzeby osoby i rodziny korzystającej z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i możliwościom pomocy społecznej.

Ustawowe zadania pomocy społecznej na terenie Gminy, wypełnia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rogoźnie (dalej GOPS).

Według stanu na dzień 05.11.2019 r. W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rogoźnie zatrudnionych było 35 osób:

- Kierownik – 1 osoba,
- Pracownicy socjalni – 11 osób w tym:
 - Główny specjalista pracy socjalnej – 1 osoba,
 - Starszy specjalista pracy socjalnej – 3 osoby,
 - Specjalista pracy socjalnej – 2 osoby,
 - Starszy pracownik socjalny – 2 osoby,
 - Pracownik socjalny – 3 osoby,
- Asystenci rodziny - 4 osoby,
- Fundusz alimentacyjny, Świadczenia rodzinne – 7 osób w tym:
 - Inspektor – 3 osoby,
 - Pomoc administracyjna - 4 osoby,
- Kancelaria – 2 osoby w tym:
 - Referent ds. administracji – 1 osoba,
 - Pomoc administracyjna – 1 osoba,
- Księgowość – 4 osoby w tym:
 - Główna Księgowa – 1 osoba,
 - Księgowa – 1 osoba,
 - Inspektor – 1 osoba,
 - Referent - 1 osoba,
- Kasa – 1 osoba,
- Prawnik – 1 osoba,
- Klub Seniora – 1 osoba,
- Opiekunka środowiskowa – 2 osoby ,
- Sprzątaczką – 1 osoba.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rogoźnie jest jednostką organizacyjną i budżetową Gminy, realizującą zadania administracji rządowej i samorządowej z zakresu pomocy

społecznej. Bieżące funkcjonowanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej zapewniają środki finansowe z budżetu gminy oraz środki z budżetu państwa.

Do obowiązków Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rogoźnie należy realizacja zadań zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, ustawą o samorządzie terytorialnym, ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ustawą o ochronie zdrowia psychicznego, ustawą o dodatkach mieszkaniowych, ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii, ustawą o Karcie Dużej Rodziny, ustawą o świadczeniach rodzinnych, ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, ustawą o zatrudnieniu socjalnym, prowadzenie spraw z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, ośrodki pomocy społecznej realizują następujące zadania:

1. Zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym:

- a) sporządzanie, zgodnie z art. 16a, oceny w zakresie pomocy społecznej,
- b) udzielania schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
- c) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,
- d) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych,
- e) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
- f) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- g) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowego,
- h) opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem,
- i) praca socjalna,

- j) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- k) prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych,
- l) dożywianie dzieci,
- m) sprawianie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym,
- n) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu,
- o) pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- p) sporządzanie sprawozdawczości i przekazywanie jej województwu, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego,
- q) utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników,
- r) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
- s) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o oświadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- t) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

2. Zadania własne gminy:

- a) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych,
- b) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze,
- c) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki,
- d) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznanych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych,
- e) współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji Programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

3. Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej:

- a) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- b) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną,
- c) prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- d) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia,
- e) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych także udzielanie schronienia posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a,
- f) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia oraz zapewnianie posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- g) wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Zgodnie z art. 36 ustawy o pomocy społecznej, świadczeniami z pomocy społecznej są:

1) świadczenia pieniężne:

- zasiłek stały,
- zasiłek okresowy,
- zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy,
- zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie,
- pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki,
- świadczenie pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
- wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd;

2) świadczenia niepieniężne:

- praca socjalna,
- bilet kredytowany,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne,

- składki na ubezpieczenia społeczne,
- pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie,
- sprawienie pogrzebu,
- poradnictwo specjalistyczne,
- interwencja kryzysowa,
- schronienie,
- posiłek,
- niezbędne ubranie,
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia oraz w rodzinnych domach pomocy,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia,
- mieszkanie chronione,
- pobyt i usługi w domu pomocy społecznej,
- pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc na zagospodarowanie – w formie rzeczowej dla osób usamodzielnianych.

W ustawie o pomocy społecznej określone są zadania gminnego ośrodka pomocy społecznej. W szczególności należy do nich zaliczyć pracę socjalną. Zgodnie z art. 45 jest ona świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania rodzin i osób w ich środowisku społecznym.

Praca socjalna prowadzona jest:

- z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej;
- ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności.

Praca socjalna świadczona jest osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód. Może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny lub projekt socjalny. Wykorzystuje się w niej właściwe dla tej działalności metody i techniki, stosowane z poszanowaniem godności osoby i jej prawa do samostanowienia.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobom samotnie gospodarującym, których dochód nie przekracza kwoty 701 zł zwanej „kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej” oraz osobom w rodzinie, których dochód na osobę nie przekracza kwoty 528 zł, zwanej „kryterium dochodowym na osobę w rodzinie”.

Z kolei zgodnie z art.32 ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z systemami wsparcia rodzin zasiłek rodzinny przysługuje osobom, których:

- miesięczny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674 zł,
- w przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeśli przeciętny miesięczny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 764 zł.

Ustawa o świadczeniach rodzinnych określiła osoby, którym przysługuje prawo do pobierania zasiłku rodzinnego. Są nimi:

- rodzice dziecka,
- jedno z rodziców dziecka,
- opiekun prawny dziecka,
- opiekun faktyczny dziecka,
- osoba ucząca się.

Zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych, świadczeniami rodzinnymi są:

1. Zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
2. Świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne,
3. Zapomoga wypłacana przez gminy, na podstawie art. 22a i art. 22b,
4. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka,
5. Świadczenie rodzicielskie.

W poniższej tabeli przedstawiona została charakterystyka pomocy przyznanej przez GOPS mieszkańcom Gminy Rogoźno.

Tabela 12. Pomoc społeczna na terenie Gminy Rogoźno - zadania własne Gminy w latach 2013-2018

Formy pomocy	Liczba świadczeń						Kwota świadczeń w złotych					
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013	2014	2015	2016	2017	2018
zasiłek stały												
ogółem	657	626	760	832	863	905	242 733	266 016	325 329	392 191	414 163	431 891
Dla osób samotnie gospodarujących	397	476	572	619	664	742	176 614	203 162	260 466	319 685	352 775	386 681
Dla osoby w rodzinie	260	150	188	213	199	163	66 119	62 854	64 863	72 506	61 388	45 210
zasiłek okresowy												
ogółem	584	493	484	281	242	225	237 033	216 298	225 000	107 000	100 000	120 000
Z tytułu bezrobocia	411	325	272	143	108	76	159 430	153 376	130 186	52 649	45 348	50 534
Z tytułu długotrwałej choroby	137	112	156	106	112	97	63 298	47 147	75 299	36 514	43 163	41 213
Z tytułu niepełnosprawności	31	51	56	32	22	35	12 093	14 228	19 515	17 837	11 489	16 795
zasiłek celowy												
ogółem	-						323 655	286 800	343 800	292 567	256 367	308 381
świadczenia niepieniężne z pomocy społecznej												
Posiłek ogółem	59 405	61 734	68 486	53 199	41 955	37 368	230 551	275 450	282 652	325 000	215 069	242 931
Posiłek dla dzieci	49 765	50 516	55 102	40 574	33 644	29 442	191 645	222 678	197 757	188 725	160 086	183 997
Schronienie	748	1 753	204	3 138	2 764	3 520	11 736	42 520	50 555	66 931	66 388	114 257
Sprawienie pogrzebu	0	4	0	2	3	3	0	12 858	0	4 133	9 133	9 819

Formy pomocy	Liczba świadczeń						Kwota świadczeń w złotych					
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej	156	180	240	240	264	232	328 768	421 679	510 589	515 690	583 874	578 518

Źródło: Dane GOPS w Rogoźnie

Powyższa tabela przedstawia formy pomocy, jakie oferuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rogoźnie mieszkańcom. Na przestrzeni lat 2013-2018 liczba świadczeń i ich kwota ulegały wahaniom. Wskaźniki w poszczególnych obszarach form pomocy kształtowały się następująco:

- liczba świadczeń zasiłku stałego wzrosła o 37,75%, a kwota o 189 158 zł;
- liczba świadczeń zasiłku okresowego zmalała o 61,47%, a kwota o 117 033 zł;
- największa liczba świadczeń niepieniężnych zarówno pod względem ilości, jak i wysokości środków pieniężnych na nie wydanych, przeznaczona była na posiłki;

W tabeli poniżej przedstawiono dane dotyczące rodzaju i skali pomocy społecznej na terenie Gminy, udzielonej przez GOPS.

Tabela 13. Liczba beneficjentów pomocy społecznej oferowanej przez GOPS w Rogoźnie

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin						Liczba osób w tych rodzinach					
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ubóstwo	530	568	474	476	373	367	1 767	1 572	1 287	1 193	1 001	916
Bezrobocie	370	364	269	252	248	116	1 265	1 050	799	693	374	350
Niepełnosprawność	271	288	271	321	379	264	794	629	747	746	629	616
Długotrwała lub ciężka choroba	487	478	490	541	656	489	1 402	1 306	1 255	1 222	1 190	1 061
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	166	193	121	134	316	125	672	739	679	525	644	448
Alkoholizm	51	63	59	69	49	33	129	119	109	114	73	44
Narkomania	1	7	16	10	1	0	2	10	17	10	1	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa	136	127	29	116	283	93	774	715	198	566	608	501
W tym: wielodzietność	112	113	24	84	229	81	675	662	109	448	494	464
Bezdomność	52	67	74	74	57	69	62	75	76	75	59	76
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	30	22	20	15	13	12	71	53	33	22	18	18
Zdarzenia losowe	2	6	7	4	2	1	6	21	13	13	6	4
Kłęski żywiołowe i ekologiczne	2	6	0	0	2	0	6	26	0	0	6	0
Sieroctwo	1	1	0	0	0	1	1	2	0	0	0	3
Przemoc w rodzinie	27	41	4	5	32	0	53	134	15	16	76	0
Ochrona ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Dane GOPS w Rogoźnie

Biorąc pod uwagę liczbę rodzin, główną przyczyną trudnej sytuacji beneficjentów pomocy społecznej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rogoźnie jest: długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo oraz niepełnosprawność.

3.1.9. Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Gmina Rogoźno posiada uchwalony Program współpracy Gminy Rogoźno z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w realizacji zadań pożytku publicznego na rok 2020.

Głównym celem Programu jest włączenie organizacji w realizację zadań publicznych oraz wzmocnienie aktywności obywatelskiej. Wśród celów szczegółowych wyszczególniono:

- a. budowanie partnerstwa między Gminą a organizacjami, służącego rozpoznawaniu i zaspokajaniu potrzeb mieszkańców,
- b. wspieranie organizacji w ich codziennym działaniu,
- c. rozwój aktywności fizycznej mieszkańców Gminy, wspieranie turystyki, propagowanie ekologii i zdrowego stylu życia,
- d. przeciwdziałanie patologiom społecznym,
- e. budowanie społeczeństwa obywatelskiego, poprzez aktywizację społeczności lokalnej i wspólne rozwiązywanie lokalnych problemów,
- f. tworzenie warunków dla powstawania inicjatyw na rzecz społeczności lokalnej,
- g. wprowadzenie nowatorskich działań na rzecz mieszkańców,
- h. uzupełnienie działań Gminy w zakresie nieobjętym przez struktury samorządowe,
- i. upowszechnianie i wprowadzanie w życie postanowień Ustawy,
- j. polepszenie współpracy samorządu Gminy z organizacjami.

Współpraca Gminy Rogoźno z organizacjami pozarządowymi może mieć charakter finansowy i pozafinansowy. Współpraca realizowana jest przy poszanowaniu zasad: pomocniczości, suwerenności, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności. Wśród zadań priorytetowych przewidzianych do realizacji w ramach współpracy Gminy z organizacjami oraz z podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w roku 2020 wymienia się zadania w zakresie:

- wspierania i upowszechniania kultury fizycznej,
- obronności państwa i wspierania Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej,
- ratownictwa i ochrona ludności,
- przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym oraz ochrony i promocji zdrowia,
- nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania,
- działalności na rzecz osób niepełnosprawnych.

Na podstawie danych z KRS poniżej przedstawiono organizacje pozarządowe funkcjonujące na terenie Gminy Rogoźno, także te, w których Gmina jest członkiem.

- Towarzystwo Przyjaciół Rogoźna – misją tego stowarzyszenia jest prowadzenie działalności w dziedzinie ochrony i popularyzacji historycznego dorobku kulturalnego i materialnego Miasta i Gminy. Stowarzyszenie pomaga w rozwoju społeczno-gospodarczym Miasta i Gminy,

- Bractwo Kurkowe Rogoża – Organizacja pielęgnuje i propaguje patriotyczne idee i tradycje historyczne. Utrwala ona świadomość i poczucie obowiązku obywatelskiego i państwowego względem Rzeczypospolitej Polskiej,
- Stowarzyszenie „Junior” – celem stowarzyszenia jest propagowanie zdrowego stylu życia oraz kształtowanie osobowości w duchu tradycji, patriotyzmu i szacunku dla drugiego człowieka, a także rozwijanie zainteresowań dzieci i młodzieży w kierunku siatkówki oraz piłki nożnej oraz przeciwdziałanie patologiom. Stowarzyszenie promuje Miasto oraz Gminę Rogoźno,
- Stowarzyszenie Krzewienia Kultury i Sportu „Orsa” – misją stowarzyszenia jest popularyzacja kultury fizycznej oraz sportu,
- Klub Żeglarski „Kotwica”- misją stowarzyszenia jest popularyzacja kultury fizycznej oraz sportu,
- Oddział Miejsko-Gminny Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej w Rogoźnie – wśród misji tej jednostki znalazły się m.in. zapobieganie pożarom, udział w akcjach ratowniczych, informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz działania na rzecz ochrony środowiska,
- Uczniowski Klub Sportowy „Dwójka” w Rogoźnie - misją stowarzyszenia jest popularyzacja kultury fizycznej oraz sportu,
- Stowarzyszenie Jezioro Rogozińskie – organizacja ma na celu m.in. racjonalne wykorzystanie zasobów jeziora Rogozińskiego, inspirowanie działań w zakresie ochrony wód oraz kształtowanie wśród dzieci i młodzieży pozytywnych cech charakteru i wiedzy ekologicznej. Stowarzyszenie prowadzi działania w zakresie edukacji ekologicznej, a także bierze udział w konferencjach dotyczących ochrony wód oraz inicjuje działania prowadzące do polepszenia sytuacji w zakresie ochrony wód,
- Związek Wędkarski „Jezioro Czarne” – związek działa na rzecz ochrony środowiska naturalnego, upowszechnia wiedzę o ochronie przyrody oraz upowszechnia sport wędkarski, w szczególności wśród młodzieży. Ponadto, popularyzuje etykę wędkarską, organizuje aktywny wypoczynek, angażuje dzieci i młodzież do aktywności i zainteresowana ekologią oraz prowadzi szkolenia w zakresie sportowego połowu ryb,
- Fundacja Pomocy Niepełnosprawnym „Dar Rogoźna” - celem Fundacji określonym w statucie jest: gromadzenie środków pieniężnych i materialnych na rzecz realizacji programu pomocy niepełnosprawnym, podejmowanie wszelkich działań zmierzających do poprawy życia osobom niepełnosprawnym, a w szczególności organizacji wypoczynku, rehabilitacji, udzielanie pomocy finansowej osobom niepełnosprawnym znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej oraz aktywizowanie środowiska do działań na rzecz pomocy niepełnosprawnym,

- Uczniowski Klub Sportowy Olimpia - misją stowarzyszenia jest popularyzacja kultury fizycznej oraz sportu,
- Stowarzyszenie Wielkopolskie Centrum Pomocy Bliźniemu „Monar-Markot” – stowarzyszenie pomaga potrzebującym reprezentującym wszystkie grupy i środowiska społeczne,
- Stowarzyszenie „Rekreacja Budziszewko” – organizacja prowadzi działalność w zakresie sportu i rekreacji,
- Rogoziński Klub Sportowy „Wełna” - misją stowarzyszenia jest popularyzacja kultury fizycznej oraz sportu,
- Stowarzyszenie Młyn – Ruda,
- Stowarzyszenie Przyjaciele Rogozińskiej Dwójki w Rogoźnie,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Społecznej Szkoły Muzycznej I Stopnia w Rogoźnie,
- Grupa Rogozińskiej Obrony Terytorialnej „Grot-Rogoźno”,
- Rogozińskie Stowarzyszenie Klub Sportów i Sztuk Walki „Apogeum”,
- Stowarzyszenie „Natura Budziszewko”,
- Urząd Miejski w Rogoźnie,
- Fundacja „Dla Ryb”,
- Fundacja Nasze Podwórko,
- Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Po Prostu Bądź”,
- Fundacja Wracamy,
- Rogoziński Uniwersytet Trzeciego Wieku,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rogoźnie,
- Do Przodu – Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju i Aktywizacji Społecznej, Kulturalnej, Gospodarczej i Sportowej Sołectwa Pruśce,
- Stowarzyszenie „Europa Team: Rogoźno i Przyjaciele”,
- Fundacja „Listy do Św. Mikołaja”,
- Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe Województwa Wielkopolskiego Oddział Miejsko-Powiatowy w Rogoźnie,
- Baranek – Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju i Aktywizacji Społecznej Sołectwa Owczegłowy,
- Stowarzyszenie Gościńianka,
- Stowarzyszenie Absolwentów i Przyjaciół Liceum Ogólnokształcącego im. Przemysława II w Rogoźnie,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Gościejewie,
- Rogozińska Inicjatywa Kulturalna,
- Klub Jeździecki „Europejczyk” w Rogoźnie Wielkopolskim,

- Ochotnicza Straż Pożarna w Rogoźnie,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Budziszewku,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Pruścach,
- Rogozińskie Stowarzyszenie Edukacyjne im. Dezyderego Chłapowskiego,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Słomowie,
- Lokalna Organizacja Turystyczna „Biały Kruk” w Obornikach,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Boguniewie,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Owieczkach,
- Wielkopolskie Stowarzyszenie Kupców – Oddział w Rogoźnie.

3.2. Problemy społeczne występujące na terenie Gminy Rogoźno

Problem społeczny jest to zjawisko, które dla większej lub znaczącej części pewnej zbiorowości stanowi fakt uciążliwy oraz wymagający przeciwdziałania. Problemy społeczne mogą stanowić przeszkodę do efektywnego funkcjonowania państwa, bądź nawet uniemożliwiają realizację celów społecznych.

Do najpowszechniejszych problemów społecznych można zaliczyć:

- ubóstwo,
- sieroctwo,
- bezdomność,
- bezrobocie,
- niepełnosprawność,
- długotrwałe i ciężkie choroby,
- alkoholizm i narkomania,
- przemoc w rodzinie.

W celu zniwelowania lub zmniejszenia problemów społecznych państwo oferuje pomoc społeczną. Według ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.) *pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.*

Realizacją zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie Gminy Rogoźno zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rogoźnie.

W ramach Ekonomii Społecznej w ostatnich latach na terenie Gminy zostały podjęte następujące działania:

- Założono Centrum Integracji Społecznej (CIS), które rozpoczęło działalność 1 października 2016 roku. W jego ramach utworzone zostały warsztaty: remontowo-budowlany, porządkowo-ogrodniczy, szwaczek oraz usług opiekuńczych. W warsztatach uczestniczyło 20 osób. Od listopada 2016 roku CIS przejmuje zlecenie usług opiekuńczych z GOPS,
- Utworzono Spółdzielnię Socjalną OPUS (7 osób) 24 sierpnia 2016 r., której celami są: prowadzenie działalności gospodarczej w oparciu o zatrudnienie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (aktywizacja zawodowa) oraz prowadzenie działalności w zakresie reintegracji społecznej i zawodowej. Spółdzielnia prowadzi swoją działalność w zakresie: utrzymania terenów zielonych, sprzątnięcia i drobnych robót budowlanych.

3.2.1. Bezrobocie

Bezrobocie, obok ubóstwa i niepełnosprawności, to jeden z największych problemów gospodarczych i społecznych naszej cywilizacji. W wyniku tego zjawiska diametralnie pogarsza się stan życia osób nim dotkniętych, co wiąże się z izolacją społeczną. Niepokojącym zjawiskiem jest dziedziczenie bezrobocia. Związek przyczynowo – skutkowy wyjaśnia, że w większości bezrobotni rodzice nie są w stanie zapewnić swoim dzieciom odpowiedniego wykształcenia. Ponadto sami, często nieświadomie, przekazują złe wzorce, m.in.: bezradność, pesymizm i brak wpływu na życiową sytuację. W ten sposób upowszechnia się bierność, która prowadzi do trwałego braku zatrudnienia. Często osoby te mają niski poziom wykształcenia.

W tabeli poniżej zostały przedstawione szczegółowe dane dotyczące liczby bezrobotnych na terenie Gminy Rogoźno.

Tabela 14. Liczba bezrobotnych na terenie Gminy Rogoźno w latach 2013-2018

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Liczba osób bezrobotnych						
ogółem	897	739	588	447	258	259
kobiety	547	453	352	297	178	156
mężczyźni	350	286	236	150	80	103
liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku	161	145	93	90	67	49
bezrobotni absolwenci – osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	49	33	25	18	6	4
bezrobotni niepełnosprawni	54	67	44	36	21	31

Liczba osób bezrobotnych wg wieku:						
bezrobotni do 25 roku życia	190	148	99	71	34	42
bezrobotni powyżej 50 roku życia	216	223	199	127	27	67
Liczba osób bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy						
bezrobotni do 1 miesiąca	71	56	73	38	28	33
bezrobotni od 1 do 12 miesięcy	541	404	280	242	148	162
bezrobotni od 12 do 24 miesięcy	161	146	95	63	30	37
bezrobotni powyżej 24 miesięcy	124	133	140	104	52	27
Liczba osób bezrobotnych wg wykształcenia:						
wykształcenie gimnazjalne i poniżej	246	221	182	135	64	70
wykształcenie zasadnicze zawodowe	320	259	214	157	95	78
wykształcenie średnie	271	219	158	127	83	94
wykształcenie wyższe	60	40	34	28	16	17

Źródło: Dane PUP

Analizując strukturę bezrobocia na terenie Gminy należy zauważyć, że:

- liczba bezrobotnych w latach 2013-2018 spadła o ok. 71,13%,
- wśród osób bezrobotnych przeważały kobiety, które w roku 2018, stanowiły ok. 60,23% bezrobotnych.
- na przestrzeni badanego okresu liczba bezrobotnych kobiet spadła o 71,48%, a liczba bezrobotnych mężczyzn spadła o 70,57%,
- liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku w 2018 roku wynosiła 49 osób i stanowiła 18,92% ogólnej liczby bezrobotnych,
- w latach 2013-2018 liczba bezrobotnych absolwentów spadła o ok. 91,84%, a liczba bezrobotnych osób niepełnosprawnych spadła o 42,59%,
- liczba osób bezrobotnych w analizowanych latach do 25 roku życia spadła o ok. 77,89%, a w wieku powyżej 50 roku życia spadła o ok. 68,98%,
- w przypadku czasu pozostawania bez pracy, w 2018 r. najliczniejszą grupę stanowiły osoby pozostające bez pracy od 1 do 12 miesięcy – 162 bezrobotnych;
- pod względem wykształcenia wśród osób bezrobotnych w 2018 r. największy udział miała grupa osób z wykształceniem średnim (36,29% ogółu bezrobotnych). Najmniej liczną grupą byli bezrobotni z wykształceniem wyższym.

W 2018 roku liczba beneficjentów korzystających z pomocy z powodu bezrobocia wynosiła 116 rodzin i była najniższa w badanym okresie. W latach 2013-2018 liczba rodzin systematycznie spadała.

Tabela 15. Liczba beneficjentów GOPS w Rogoźnie korzystających z pomocy z powodu bezrobocia

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Liczba rodzin	370	364	269	252	248	116
Liczba osób w tych rodzinach	1 265	1 050	799	693	374	350

Źródło: Dane GOPS w Rogoźnie

Obecnie na terenie Gminy nie jest zlokalizowany punkt PUP. Mimo to osoby bezrobotne mogą liczyć na pomoc w znalezieniu pracy ze strony Centrum Integracji Społecznej w Rogoźnie, które zajmuje się reintegracją zawodową i społeczną uczestników. Pomaga ono osobom zagrożonym wykluczeniem zawodowym, realizuje zatrudnienie socjalne, a także oferuje przyuczenie zawodowe pod okiem instruktora zawodu, w celu wzmocnienia kompetencji uczestników oraz pomocy w powrocie na rynek pracy.

3.2.2. Ubóstwo

Ubóstwo definiuje się jako niedostateczną ilość środków materialnych dla zaspokojenia potrzeb jednostki. Ośrodek pomocy społecznej jest zobowiązany do pomocy ludziom, których miesięczny dochód nie przekracza kwoty określonej w ustawie o pomocy społecznej na podstawie kryterium dochodowego. Jednymi z najczęstszych powodów ubóstwa są bezrobocie i niechęć podejmowania jakiejkolwiek pracy.

Tabela 16. Liczba beneficjentów objętych pomocą GOPS w Rogoźnie z powodu ubóstwa

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Liczba rodzin	530	568	474	476	373	367
Liczba osób w tych rodzinach	1 767	1 572	1 287	1 193	1 001	916

Źródło: Dane GOPS w Rogoźnie

Liczba rodzin objętych pomocą z powodu ubóstwa w 2018 roku w Gminie Rogoźno wynosiła 367. W analizowanym okresie liczba beneficjentów (liczba osób w rodzinach) korzystających z pomocy GOPS, w tym zakresie zmalała o 851 osób.

POMOC W ZAKRESIE DOŻYWIANIA

Na terenie Gminy Rogoźno od roku 2014 do końca roku 2018 realizowany był rządowy program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020. W jego ramach na terenie Gminy ustanowiono Program Osłony „Pomoc Gminy w zakresie dożywiania”. Celem tego programu było ograniczenie zjawiska niedożywiania dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji. Program ten realizowany był na

terenie Gminy przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rogoźnie. W ramach programu udzielano wsparcia dzieciom oraz uczniom do ukończenia nauki w szkole ponadgimnazjalnych, a także osobom dorosłym. Przyznawane wsparcia mogło być realizowane w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności oraz gorącego posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

Tabela 17. Świadczenie przyznane w ramach programu wieloletniego "Pomoc Państwa w zakresie dożywiania" w latach 2014-2018

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018
Liczba osób	92	152	149	208	189
Liczba świadczeń	104	164	190	300	b.d.
Kwota świadczeń [zł]	26 957,00	45 248,00	61 683,00	109 931,00	82 069,00

Źródło: Dane GOPS w Rogoźnie

PROGRAM „POSIŁEK W SZKOLE I W DOMU”

Od 2019 roku na terenie Gminy działa wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu”. Celem programu jest zapewnienie posiłku dzieciom, uczniom i młodzieży oraz objęcie pomocą osób dorosłych, zwłaszcza starszych, chorych lub niepełnosprawnych i samotnych, a także wzmocnienie opiekuńczej funkcji szkoły podstawowej poprzez tworzenie warunków umożliwiających spożywanie przez uczniów posiłku w trakcie pobytu w szkole. Program zaplanowano do realizacji na lata 2019-2023.

DODATKI MIESZKANIOWE I ZRYCZAŁTOWANY DODATEK ENERGETYCZNY

Dodatek mieszkaniowy przysługuje na podstawie tytułu prawnego, powierzchni lokalu oraz kryterium dochodowego. Dochód stanowią wszelkie przychody po odjęciu kosztów uzyskania przychodów oraz po odliczeniu składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i chorobowe. Kryterium dochodowe obowiązujące od dnia 1 marca 2019, wynosi:

- dla gospodarstwa wieloosobowego dochód nie może przekroczyć 125% tj. 1 375,00 zł/miesięcznie najniższej emerytury,
- dla gospodarstwa jednoosobowego (czyli osób mieszkających samotnie) dochód nie może przekroczyć 175%, tj. 1 925 zł/miesięcznie na osobę.

Kryterium dochodowe ulega zmianie każdorazowo przy waloryzacji świadczeń emerytalnych i rentowych. Decyzje przyznające dodatek mieszkaniowy wydawane są na okres 6 miesięcy.

Ponadto mieszkańcy Gminy otrzymać mogą zryczałtowany dodatek energetyczny. Jest on formą pomocy przeznaczoną dla osób otrzymujących dodatek mieszkaniowy mającą na celu częściową rekompensatę kosztów zakupu energii elektrycznej. Wysokość dodatku energetycznego wynosi dla gospodarstwa domowego prowadzonego przez osobę samotną

11,37 zł miesięcznie, dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 4 osób - 15,80 zł miesięcznie, a dla gospodarstw domowych składających się z co najmniej 5 osób – 18,96 zł miesięcznie.

Tabela 18. Dodatki mieszkaniowe i energetyczne wypłacone w latach 2013-2018

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Dodatki mieszkaniowe						
Liczba gospodarstw domowych	396	380	368	353	170	184
Kwota świadczeń w złotych	460 270	472 630	439 477	379 793	376 433	332 268
Dodatki energetyczne						
Liczba gospodarstw domowych	x	211	258	247	94	90
Kwota świadczeń w złotych	x	10 201	16 013	15 135	13 282	11 393

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Rogoźnie

3.2.3. Problemy osób z niepełnosprawnością oraz długotrwale lub ciężko chorych

Niepełnosprawność to jeden z bardzo poważnych problemów współczesnego świata. Wiąże się on z obniżeniem sprawności funkcji fizycznych, umysłowych bądź psychicznych. Osoby dotknięte tymi schorzeniami są często wykluczane z życia społecznego. Muszą codziennie zmagać się z wieloma problemami, np. niedostosowaniem infrastruktury do ich potrzeb. Niejednokrotnie towarzyszy temu izolacja społeczna oraz trudności ze znalezieniem pracy.

Na terenie Gminy Rogoźno na przestrzeni lat 2013-2018 liczba osób objętych pomocą z powodu niepełnosprawności wahała się, przy czym ostatecznie w 2018 r. odnotowano jej wzrost w stosunku do roku bazowego (2013), o ok. 11,75%.

Tabela 19. Liczba beneficjentów objętych pomocą GOPS w Rogoźnie z powodu niepełnosprawności

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Niepełnosprawność						
Liczba osób niepełnosprawnych, w tym:	630	637	693	715	732	704
- kobiety	314	328	360	366	375	346
- mężczyźni	316	309	333	349	357	358

Źródło: Dane GOPS w Rogoźnie

Niepełnosprawność kwalifikuje się na podstawie typu choroby i obszaru, jaki ona obejmuje. Orzekanie o niepełnosprawności oraz jej stopniowanie określa Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz.U. z 2018 r. poz. 2027). Rodzaje niepełnosprawności oznaczane są według kodów. Na podstawie tego dokumentu określa się następujące kody dla przyczyn niepełnosprawności:

- 01-U Upośledzenie umysłowe;
- 02-P Choroby psychiczne;
- 03-L Zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu;
- 04-O Choroby narządu wzroku;
- 05-R Upośledzenie narządu ruchu;
- 06-E Epilepsja;
- 07-S Choroby układu oddechowego i krążenia;
- 08-T Choroby układu pokarmowego;
- 09-M Choroby układu moczowo-płciowego;
- 10-N Choroby neurologiczne;
- 11-I Inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego;
- 12-C Całościowe zaburzenia rozwojowe.

Osoby niepełnosprawne potrzebują specjalnych warunków, które pozwoliłyby im prowadzić życie bez przeszkód. Dla mieszkańców Gminy Rogoźno borykających się z problemem niepełnosprawności z powodu zaburzeń psychicznych w 2018 roku został utworzony Środowiskowy Dom Samopomocy w Rogoźnie. Przedmiotem działalności tej placówki jest umożliwienie osobom z zaburzeniami psychicznymi nabycia i podtrzymania kompetencji życiowych, umiejętności samoobsługi, umiejętności społecznych i interpersonalnych, a także umiejętności spędzania czasu wolnego. To placówka, w której osoby z zaburzeniami psychicznymi mogą otrzymać częściową opiekę i pomoc w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych oraz posiłek.

Istotnym problemem dla osób borykających się z niepełnosprawnością są restrykcyjne kryteria dochodowe, które decydują o tym, czy osoba niepełnosprawna otrzyma odpowiednią pomoc finansową i materialną, czy też nie. Należy bowiem pamiętać, że niepełnosprawność w rodzinie bardzo nadwyręża domowy budżet, a oferta publicznej i prywatnej służby zdrowia oraz innych podmiotów w zakresie terapii i rehabilitacji jest niewystarczająca. W związku z tym, osoby niepełnosprawne i ich rodziny są zmuszone korzystać z kosztownych usług świadczonych przez prywatne podmioty. Pogorszenie sytuacji finansowej wynika również z rezygnacji z pracy w celu opieki nad niepełnosprawną osobą. Nierzadko mają również miejsce problemy z powrotem na rynek pracy opiekuna osoby niepełnosprawnej i trudności w znalezieniu opieki nad taką osobą na czas pracy zawodowej.

Warto także podkreślić, że niepełnosprawność w rodzinie nie tylko wpływa na sytuację finansową, ale także na inne sfery życia rodziny. Częstymi problemami, które pojawiają się

są: wyczerpanie, wypalenie, depresja, kryzysy małżeńskie (odchodzenie partnerów, z reguły mężczyzn od rodziny).

Mieszkańcy Gminy aby uzyskać orzeczenie o niepełnosprawności muszą wystąpić do specjalnej Komisji funkcjonującej w Powiatowym Zespole ds. Orzekania o niepełnosprawności w Obornikach.

Pomoc finansowa możliwa jest do otrzymania z GOPS-u, natomiast w Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Obornikach udziela dofinansowań do likwidacji barier architektonicznych, zakupu sprzętu rehabilitacyjnego czy turnusów rehabilitacyjnych.

PRAWO DO ŚWIADCZEŃ OPIEKI ZDROWOTNEJ FINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW PUBLICZNYCH

Na mocy art. 54 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych przyznaje się prawo do świadczeń zdrowotnych. Świadczenia zdrowotne są wydawane na podstawie decyzji administracyjnych i były finansowane przez oddział wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia.

ZASIŁEK PIELEGNACYJNY

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje niepełnosprawnemu dziecku, osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, osobie, która ukończyła 75 lat, osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia. Przyznawany jest on, aby pokryć częściowo wydatki, które wynikają z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Nie jest on zależny od dochodu. Wysokość zasiłku pielęgnacyjnego od 1 listopada 2019 r. wynosi 215,84 zł. Zasiłek pielęgnacyjny nie przysługuje osobie przebywającej w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie, jeżeli instytucja zapewnia nieodpłatnie pełne utrzymanie, osobie uprawnionej do dodatku pielęgnacyjnego, który jest wypłacany przez ZUS i KRUS oraz jeżeli członkowi rodziny przysługuje za granicą świadczenia na pokrycie wydatków związanych z pielęgnacją tej osoby (chyba, że przepisy koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej).

ZASIŁEK RODZINNY

W przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko z orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 764 zł.

DODATEK DO ŚWIADCZENIA RODZINNEGO Z TYTUŁU KSZTAŁCENIA I REHABILITACJI DZIECKA

Dodatek ten przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, a także osobie uczącej się na pokrycie zwiększonych wydatków związanych z rehabilitacją lub kształceniem dziecka w wieku: do ukończenia 16. roku życia (jeżeli legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności) lub powyżej 16. roku życia do ukończenia 24. roku życia (jeżeli legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności).

SPECJALNY ZASIŁEK OPIEKUŃCZY

Zasiłek przysługuje osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom, jeżeli nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej - w celu sprawowania stałej opieki nad osobą z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności. Ponadto muszą zostać spełnione następujące wskazania: konieczność stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

ŚWIADCZENIE PIELEGNACYJNE

Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje matce albo ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną lub innym osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny (z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności - jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności).

RENTA SOCJALNA

Przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało: przed ukończeniem 18. roku życia; w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej (przed ukończeniem 25. roku życia) albo w trakcie kształcenia w szkole doktorskiej, studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

3.2.4. Problemy osób starszych

Starość to nieuchronny etap życia każdego człowieka, pomimo to pojęcie starości nie zostało jeszcze jednoznacznie zdefiniowane. Za podstawowe cechy starości uznaje się stopniowy wzrost zależności od otoczenia, demencja i szczególnie widoczne postępujące ograniczenie ruchowe. Główne problemy osób starszych to uczucie izolacji i braku przydatności w ukształtowanej hierarchii społecznej, a także samotność i w dużej mierze życie

w ubóstwie. Rozpropagowany kult pięknego ciała i młodości prowadzi do spychania na margines osób starszych oraz wykluczenia z życia zawodowego i społecznego.

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) za początek starości uznaje 60 rok życia. Wyróżnia trzy zasadnicze etapy starości:

- 60 – 75 rok życia – wiek podeszły (tzw. wczesna starość);
- 75 – 90 rok życia – wiek starczy (tzw. późna starość);
- 90 rok życia i powyżej – wiek sędziwy (tzw. długowieczność).

Według danych GUS na terenie Gminy w 2018 roku mieszkały 3 942 osoby starsze, a 55,18% tych osób stanowiły kobiety.

Tabela 20. Osoby starsze na terenie Gminy Rogoźno w 2018 roku

Grupa wiekowa	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
60-64 lata	1 290	629	661
65-69 lat	1 088	528	560
70-74 lata	656	287	369
75-79 lat	351	142	209
80-84 lata	299	107	192
Powyżej 85	258	74	184
Razem	3 942	1 767	2 175

Źródło: Dane GUS

WYKLUCZENIE CYFROWE

Osoby wykluczone cyfrowo nie posiadają lub nie mają dostępu do technologii cyfrowych, przez co różnią się z osobami, które w tej sferze poruszają się sprawnie i efektywnie. Im starsze osoby, tym rzadziej korzystają z Internetu, zwykle z powodu braku umiejętności i przeszkolenia w tym zakresie lub braku chęci.

W zakresie wykluczenia cyfrowego kluczowym rozwiązaniem jest rozwijanie u osób starszych umiejętności korzystania z Internetu poprzez różnego rodzaju szkolenia lub poradniki oraz podkreślanie zalet z płynących z tego działania.

Projekt „Cyfrowa Wielkopolska” działający również na terenie przedmiotowej Gminy obejmuje właśnie wyżej wymienione działania. Prowadzone są szkolenia kompetencji cyfrowych na podstawowym i zaawansowanym poziomie oraz projekty animacyjne.

USŁUGI OPIEKUŃCZE

Usługi opiekuńcze to forma pomocy społecznej udzielana w ramach systemu wsparcia socjalnego. Uzyskać ją mogą osoby samotne, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione. Dzieli się ona na:

- **Usługi opiekuńcze**, które obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.
- **Specjalistyczne usługi opiekuńcze**, które są usługami dostosowanymi do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

Mieszkańcy Gminy Rogoźno mogą zwrócić się o pomoc w formie usług opiekuńczych do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rogoźnie. Zakres usług, wysokość odpłatności lub jej brak ustali Kierownik Ośrodka na podstawie przeprowadzonego w przedmiotowej sprawie wywiadu środowiskowego.

Odpłatność za świadczone usługi opiekuńcze i specjalistyczne z wyłączeniem usług specjalistycznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi reguluje Uchwała nr LXX/612/2018 z dnia 30 października 2018 r. Rady Miejskiej w Rogoźnie w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od odpłat i trybu ich pobierania oraz Uchwała Nr XXV/244/2020 Rady Miejskiej w Rogoźnie z dnia 27 stycznia 2020 r. zmieniającą tę uchwałę. Według tej uchwały koszt jednej godziny specjalistycznych usług opiekuńczych to 73,00 zł, natomiast koszt jednej godziny usług opiekuńczych wynosi 15,00 zł.

Odpłatność za specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi reguluje Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz.U. z 2005 r., Nr 189, poz. 1598 z późn. zm.).

UNIwersytet TRZECIEGO WIEKU

Osoby starsze mogą rozwijać się w Rogozińskim Uniwersytecie Trzeciego Wieku. Jest to stowarzyszenie działające na rzecz aktywizacji i integracji osób starszych oraz włączanie ich w życie publiczne i obywatelskie społeczności lokalnych jako pełnoprawnych członków społeczeństwa obywatelskiego.

3.2.5. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego

Rodzina to podstawowa jednostka społeczna, na której opiera się istnienie całego społeczeństwa. Jest powołana do rozwoju jednostkowego i najlepiej kształtuje życie człowieka. To najlepsze naturalne środowisko, w którym dziecko jest otoczone opieką oraz ma możliwość rozwijania swoich umiejętności i zaspokajania podstawowych potrzeb.

Właściwemu funkcjonowaniu rodziny może zagrażać bardzo dużo czynników, wśród których istotną rolę odgrywają dysfunkcje społeczne. Główne źródła dezorganizacji rodzin stanowią: przemoc, alkoholizm, narkomania, długotrwałe bezrobocie czy ubóstwo. Takie zjawiska są przyczyną problemów z brakiem integracji i rozwoju przestrzeni sąsiedzkiej. Jeżeli w rodzinie pojawiają się powyższe dysfunkcje, odpowiednie instytucje i służby zobligowane są do podjęcia na jej rzecz odpowiednich działań. Należy wspierać rodzinę, by przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie.

Zastosowane rozwiązania powinny polegać na kooperacji różnych podmiotów wsparcia społecznego, głównie po to, aby udzielona pomoc dawała jak największe prawdopodobieństwo dobrego rozwiązania problemów rodzin dysfunkcyjnych. Oprócz wsparcia finansowego powinno uwzględnić się również pomoc psychologów, pedagogów czy policji, po to, by walczyć z trudnościami i rozwijać umiejętności wychowawcze rodzin oraz budować więzi rodzinne.

W przypadkach bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych rodziny mogą liczyć na wsparcie ze strony GOPS. W poniższej tabeli przedstawione zostały dane dotyczące liczby rodzin i osób w rodzinach, które korzystały z pomocy społecznej w wyniku bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Liczba beneficjentów korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego na terenie Gminy wyniosła w 2018 roku 448 osób. Liczba ta ulegała wahaniom na przestrzeni badanego okresu. W porównaniu jednak z rokiem bazowym, tj. 2013, liczba rodzin korzystających z tego rodzaju pomocy spadła o 24,70%.

Tabela 21. Beneficjenci pomocy społecznej z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego na terenie Gminy Rogoźno

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Liczba rodzin	166	193	121	134	316	125
Liczba osób w rodzinach	672	739	679	525	644	448

Źródło: Dane GOPS w Rogoźnie

Pomoc z tytułu potrzeby ochrony macierzyństwa, w tym wielodzietności w 2018 roku otrzymały 93 rodziny. W latach 2013-2018 liczba osób objętych pomocą z tego tytułu wahała się i ostatecznie spadła o 35,27%.

Tabela 22. Beneficjenci pomocy społecznej z tytułu potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności na terenie Gminy Rogoźno

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Liczba rodzin	136	127	29	116	283	93
Liczba osób w rodzinach	774	715	198	566	608	501

Źródło: Dane GOPS w Rogoźnie

ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE „RODZINA 500+”

Gmina Rogoźno działa zgodnie z realizowanym na terenie całego kraju programem wsparcia dla rodzin wychowujących dzieci „Rodzina 500 Plus”, który reguluje ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. 2016 poz. 2134 z późn. zm.) Program polega na wypłacaniu rodzinom świadczeń wychowawczych w wysokości 500,00 zł miesięcznie na dziecko, co ma zapewnić częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Od 1 lipca 2019 roku programem objęto wszystkie dzieci do 18 roku życia bez względu na dochody uzyskiwane przez rodzinę. Świadczenie to można otrzymać składając wniosek do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rogoźnie.

JEDNORAZOWA ZAPOMOGA Z TYTUŁU URODZENIA SIĘ DZIECKA „BECIKOWE”

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka, przysługująca na każde urodzone żywe dziecko zależy od dochodu rodziny, który w przeliczeniu na osobę nie może przekroczyć kwoty 1 922 zł. Drugim warunkiem jest dostarczenie zaświadczenia wystawionego przez lekarza lub położną potwierdzającego pozostawanie kobiety pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porody (wymóg dotyczy tylko biologicznych rodziców). Wyżej wymienione świadczenie przysługuje na wniosek złożony w terminie do 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka, a w przypadku gdy wniosek dotyczy dziecka objętego opieką prawną, opieką faktyczną albo dziecka przysposobionego – w terminie 12 miesięcy od dnia objęcia dziecka opieką albo przysposobienia, nie później niż do ukończenia przez dziecko 18 roku życia. Wniosek złożony po terminie pozostaje bez rozpoznania. Wysokość świadczenia wynosi 1 000 zł i jest ono wydawane jednorazowo.

ŚWIADCZENIE PIELEGNACYJNE

Od 1 stycznia 2010 r. przyznanie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego nie jest uzależnione od spełnienia kryterium dochodowego. Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje:

1. matce albo ojcu;
2. innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2019 r. poz. 2086) ciąży obowiązek alimentacyjny;
3. opiekunowi faktycznemu dziecka (tj. osobie faktycznie opiekującej się dzieckiem, która wystąpiła z wnioskiem do sądu rodzinnego o przysposobienie dziecka):
 - jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Osobie innej niż spokrewniona w pierwszym stopniu, na której ciąży obowiązek alimentacyjny, świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, pod warunkiem, że nie ma osoby spokrewnionej w pierwszym stopniu albo, gdy osoba ta nie jest w stanie sprawować opieki nad osobą niepełnosprawną.

Świadczenie pielęgnacyjne nie przysługuje, jeżeli:

1. osoba sprawująca opiekę ma ustalone prawo do emerytury, renty, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego;
2. osoba wymagająca opieki:
 - pozostaje w związku małżeńskim,
 - została umieszczona w rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej spokrewnionej z dzieckiem, na której ciąży obowiązek alimentacyjny, albo w związku z koniecznością kształcenia, rewalidacji lub rehabilitacji w placówce zapewniającej całodobową opiekę, w tym w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym i korzysta w niej z całodobowej opieki przez więcej niż 5 dni w tygodniu, z wyjątkiem zakładów opieki zdrowotnej;
3. osoba w rodzinie ma ustalone prawo do wcześniejszej emerytury na to dziecko;
4. osoba w rodzinie ma ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego albo do świadczenia pielęgnacyjnego na to lub na inne dziecko w rodzinie;
5. na osobę wymagającą opieki członek rodziny jest uprawniony za granicą do świadczenia na pokrycie wydatków związanych z opieką, chyba że przepisy o koordynacji systemów

zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

Świadczenie z funduszu alimentacyjnego jest wypłacane na dziecko, jeśli jeden z rodziców dziecka nie płaci alimentów. Świadczenie wypłaca gmina właściwa ze względu na zamieszkanie dziecka, do ukończenia przez nie 25 roku życia (powyżej 18 roku życia wypłata jest kontynuowana, jeśli dziecko się uczy). Wysokość świadczenia uzależniona jest od wysokości zasądzonych alimentów, jednak nie może być wyższa niż 500 zł na dziecko. Świadczenie jest realizowane w przypadku kontynuowania nauki u dziecka, które ma uznany stopień niepełnosprawności umiarkowany lub znaczny.

Świadczenie z funduszu alimentacyjnego może otrzymać osoba, która spełnia kryterium dochodowe, które od 1 lipca 2019 roku wynosi 800 zł na osobę w rodzinie. Świadczenia nie będą przysługiwać w wypadku, gdy:

- dziecko zostało umieszczone w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie lub w pieczy zastępczej,
- dziecko zawarło związek małżeński.

Gmina w każdej chwili może wstrzymać wypłatę świadczenia z funduszu alimentacyjnego, mimo że jest ono przyznawane na określony okres czasu. Stanie się to, gdy:

- osoba uprawniona odmówi udzielenia bądź nie udzieli w wyznaczonym terminie wyjaśnień, co do okoliczności mających wpływ na prawo do świadczeń,
- osoba uprawniona odmówi udzielenia organowi prowadzącemu postępowanie egzekucyjne informacji mających wpływ na skuteczność egzekucji lub udzieli informacji nieprawdziwych,
- osoba uprawniona nie podejmuje świadczeń przez trzy kolejne miesiące kalendarzowe.

ŚWIADCZENIE „DOBRY START”

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rogoźnie realizuje rządowy program „Dobry start”. Zgodnie z brzmieniem rozporządzenia Rady Ministrów z 30 maja 2018 r, świadczenie przysługuje raz w roku w kwocie 300 zł. na dziecko uczące się w szkole, aż do ukończenia przez nie 20. roku życia. Dzieci niepełnosprawne, uczące się w szkole, otrzymują świadczenie do ukończenia przez nie 24. roku życia. Świadczenie to przysługuje rodzicom, opiekunom faktycznym, opiekunom prawnym, rodzinom zastępczym, osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka, dyrektorom placówek opiekuńczo-wychowawczych, dyrektorom regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych – raz w roku na dziecko oraz osobom uczącym się – raz w roku bez względu na dochód rodziny. „Dobry start” nie przysługuje

natomiast dzieciom lub osobom uczącym się umieszczonym w domu pomocy społecznej, schronisku dla nieletnich, zakładzie poprawczym, areszcie śledczym, zakładzie karnym, szkole wojskowej lub innej szkole, jeżeli instytucje te zapewniają nieodpłatnie pełne utrzymanie, bądź na dziecko z tytułu rozpoczęcia rocznego przygotowania przedszkolnego (zerówka).

USTAWA „ZA ŻYCIEM”

Jest to ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin. Jednorazowe świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu, opiekunowi fatycznemu dziecka bez względu na dochód. Świadczenie to przysługuje z tytułu urodzenia się żywego dziecka posiadającego zaświadczenie potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie położnictwa i ginekologii, perinatologii lub neonatologii. Jednorazowe świadczenie przysługuje, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu.

ASYSTENT RODZINY

Asystent rodziny towarzyszy jej przez pewien czas, udziela niezbędnego wsparcia, pomaga wprowadzać zmiany w myśleniu i zachowaniu. Wszystko to ma na celu dostosowanie środowiska rodzinnego do prawidłowego rozwoju dzieci i zapewnieniu im niezbędnego bezpieczeństwa.

Zadaniami asystenta rodziny są:

- prowadzenie poradnictwa i edukacji dla rodzin będących w trudnej sytuacji życiowej oraz udzielenia informacji na temat pomocy świadczonej przez właściwe instytucje rządowe, samorządowe i organizacje pozarządowe,
- udzielenie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, a dokładnie w znalezieniu pracy, podnoszeniu kwalifikacji zawodowych oraz zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
- współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny,
- sporządzenie planu pracy z rodziną we współpracy z zespołem interdyscyplinarnym,
- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną,
- sporządzanie na wniosek Sądu opinii o rodzinie i jej członkach,
- współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, na podstawie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Od stycznia 2017 roku zgodnie z ustawą z 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin *Za życiem* kobieta w ciąży i jej rodzina, w której przyjdzie albo przyszło na świat ciężko chore dziecko; kobiety, które otrzymały informacje o tym, że ich dziecko może umrzeć w trakcie ciąży lub porodu; kobiety, których dziecko umarło bezpośrednio po porodzie na skutek wad wrodzonych, a także kobiety, które po porodzie nie oddadzą dzieci do domu dziecka, mają prawo do skorzystania ze wsparcia asystenta rodziny. Zgodnie z przepisami rodzina jest uprawniona do porad w zakresie:

- przezwyciężenia trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka,
- wsparcia psychologicznego,
- pomocy prawnej, w szczególności w zakresie praw rodzicielskich i uprawnień pracowniczych,
- dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej.

Poniższa tabela przedstawia Liczbę rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, w tym dzieci w latach 2014 – 2018 na terenie Gminy Rogoźno.

Tabela 23. Rodziny objęte wsparciem asystenta Gminy Rogoźno w latach 2014-2018

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Liczba asystentów rodziny w Gminie	2	2	2	3	3	3
Liczba rodzin, które korzystały z usług asystentów rodziny	35	35	35	27	34	32

Źródło: Dane GOPS w Rogoźnie

KARTA DUŻEJ RODZINY

Karta Dużej Rodziny to rządowy program finansowany ze środków budżetu państwa, skierowany do rodzin mających na utrzymaniu co najmniej troje dzieci, niezależnie od tego jakim dochodem dysponuje rodzina. Posiadacze Karty Dużej Rodziny mogą korzystać z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju. Karta Dużej Rodziny przyznawana jest bezpłatnie, przy czym wyjątek stanowi wydanie duplikatu oraz wydanie karty w formie elektronicznej, w przypadku gdy: członkowi rodziny wielodzietnej, na jego wniosek, wydana już została wyłącznie karta tradycyjna i następnie członek rodziny wielodzietnej wnioskuję o kartę elektroniczną albo członkowi rodziny wielodzietnej, na jego wniosek, udostępniona już została karta elektroniczna i następnie członek rodziny wielodzietnej wnioskuję o wydanie karty tradycyjnej.

Gmina Rogoźno realizuje program Karta Dużej Rodziny – Karty wydawane są w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rogoźnie po złożeniu odpowiedniego formularza.

ŚWIADCZENIA RODZINNE

Świadczenia rodzinne realizowane są na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2018 r. poz. 2200 z późn. zm.), Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 czerwca 2019 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczenia wychowawczego oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach niezbędnych do ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego (Dz.U. z 2019 r. poz. 1177), Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 lipca 2018 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz.U. z 2018 r. poz. 1497).

ZASIŁEK DLA OPIEKUNÓW

W dniu 15.05.2014 r. weszła w życie ustawa z 4 kwietnia 2014 roku o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz.U z 2017 r. poz. 2092 z późn. zm.), w której określono warunki nabywania oraz zasady ustalania i wypłacania zasiłków dla opiekunów osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2012 r. poz. 1548 oraz Dz.U. z 2013 r. poz. 1557) z dniem 1 lipca 2013r.

Zasiłek dla opiekuna przysługuje:

- za okresy od dnia 1 lipca 2013 r. do dnia poprzedzającego dzień wejścia w życie ustawy, w których osoba spełniała warunki do otrzymania świadczenia pielęgnacyjnego określone w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2018 r., poz. 2220, z późn. zm.) w brzmieniu obowiązującym w dniu 31 grudnia 2012 r. (bez ograniczenia wiekowego powstania niepełnosprawności, ale z zachowaniem kolejności obowiązku alimentacyjnego);
- od dnia wejścia w życie ustawy, jeżeli osoba spełnia warunki do otrzymania świadczenia pielęgnacyjnego określone w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych w brzmieniu obowiązującym w dniu 31 grudnia 2012 r. (bez ograniczenia wiekowego powstania niepełnosprawności, ale z zachowaniem kolejności obowiązku alimentacyjnego);

ŚWIADCZENIE RODZICIELSKIE

Od stycznia 2016 r. świadczenie rodzicielskie należy do katalogu świadczeń rodzinnych. Postępowanie w sprawie przyznania świadczeń rodzicielskich kończy się wydaniem decyzji administracyjnej.

Świadczenie rodzicielskie to wypłacane po urodzeniu dziecka wsparcie finansowe dla rodziców, którzy nie mają uprawnień do zasiłku macierzyńskiego (nie podlegają ubezpieczeniu chorobowemu). Mogą więc z niego skorzystać m. in. studenci, osoby bezrobotne (niezależnie od tego czy są zarejestrowane w urzędzie pracy czy nie), osoby pracujące na podstawie umów zlecenia i o dzieło oraz rolnicy.

Zasadniczo świadczenie przysługuje matce dziecka. Świadczenie rodzicielskie przysługuje również ojcu dziecka w przypadku:

- Skrócenia okresu pobierania świadczenia rodzicielskiego na wniosek matki dziecka po wykorzystaniu przez nią tego świadczenia za okres co najmniej 14 tygodni od dnia urodzenia dziecka,
- Śmierci matki dziecka,
- Porzucenia dziecka przez matkę.

Świadczenie rodzicielskie przysługuje także:

- opiekunowi faktycznemu dziecka (tj. osobie faktycznie opiekującej się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu rodzinnego o przysposobienie dziecka) w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7. roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – do ukończenia 10. roku życia;
- rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej, w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7. roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – do ukończenia 10. roku życia;
- osobie, która przysposobiła dziecko, w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7. roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – do ukończenia 10. roku życia.

Świadczenie rodzicielskie wynosi 1000 zł netto miesięcznie i jest przyznawane niezależnie od dochodu rodziny.

Świadczenie rodzicielskie nie przysługuje w następujących przypadkach:

- nie otrzymują go osoby otrzymujące zasiłek macierzyński;

- w momencie, gdy jeden rodzic otrzymuje zasiłek macierzyński, drugi rodzic/opiekun nie będzie mógł skorzystać ze świadczenia rodzicielskiego;
- świadczenie nie będzie przysługiwać również wtedy, gdy rodzice/opiekunowie korzystają z tego typu świadczeń z tytułu urodzeniu dziecka w innych systemach niż powszechny system ubezpieczeniowy (np. funkcjonariusze służb mundurowych);
- gdy dziecko zostało umieszczone w pieczy zastępczej (w przypadku matki lub ojca lub osoby, która przysposobiła dziecko);
- gdy rodzic/opiekun nie sprawuje lub zaprzestał sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem, np. w związku z wykonywaniem pracy zarobkowej uniemożliwiającej sprawowanie tej opieki;
- gdy w związku z wychowywaniem / opieką nad tym samym dzieckiem jest już ustalone prawo do świadczenia rodzicielskiego, dodatku do zasiłku rodzinnego w okresie urlopu wychowawczego, świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub zasiłku dla opiekuna;
- gdy osobom uprawnionym do świadczenia rodzicielskiego przysługuje za granicą świadczenie o podobnym charakterze do świadczenia rodzicielskiego, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Osoba pobierająca świadczenie rodzicielskie nie może jednocześnie wykonywać pracy, która uniemożliwia jej sprawowanie osobistej opieki nad dzieckiem.

PIECZA ZASTĘPCZA

Obowiązująca od dnia 1 stycznia 2012 r. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2019 r. poz. 1111 z późn. zm.) reguluje kwestie związane z pomocą dziecku i rodzinie przez państwo i samorządy. Zgodnie z art. 176 pkt. 1 wyżej wymienionej ustawy na terenie Gminy przyjęty został Uchwałą Nr LI/481/2017 Rady Miejskiej w Rogoźnie z dnia 29 listopada 2017 r. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018-2020.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełnienia tych funkcji. System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadku niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców.

Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych organ wykonawczy gminy zapewnia wsparcie, które polega w szczególności na:

- analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;

- wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- rozwijaniu umiejętności opiekuńczo - wychowawczych rodziny;
- podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- pomocy w integracji rodziny;
- przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- dążeniu do reintegracji rodziny;

Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie pracy z rodziną oraz pomocy w opiece i wychowaniu dziecka. Wsparcie następuje za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Piecza zastępcza jest sprawowana w formie rodzinnej oraz instytucjonalnej. Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje na podstawie orzeczenia Sądu. Objęcie dziecka pieczą zastępczą następuje na okres nie dłuższy niż do osiągnięcia pełnoletniości. Osoba, która osiągnęła pełnoletniość przebywająca w pieczy zastępczej rodzinnej lub instytucjonalnej może pozostać w pieczy za zgodą odpowiednio rodziny zastępczej lub dyrektora placówki, nie dłużej niż do ukończenia 25 roku życia. Osoba ta musi spełniać określone warunki:

- kontynuuje naukę w szkole, w zakładzie kształcenia nauczycieli, na uczelni, u pracodawcy,
- legitymuje się orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności i kontynuuje naukę w szkole, w zakładzie kształcenia nauczycieli, na uczelni, na kursach, jeśli ich ukończenie jest zgodne z indywidualnym programem usamodzielnienia, u pracodawcy w celu przygotowania zawodowego.

Dziecko pozbawione w części lub w całości opieki rodzicielskiej może być umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Na terenie Gminy Rogoźno nie funkcjonuje placówka opiekuńczo-wychowawcza ani dom dziecka.

3.2.6. Uzależnienia

Uzależnienie to odczuwalny przez osobę przymus zażywania określonych środków, które mogą powodować skutki niebezpieczne dla zdrowia lub życia.

Przyczyny uzależnień mogą być:

- psychospołeczne – zaburzone oddziaływanie środowiska rodzinnego i szkolno-wychowawczego, czego przyczyną są różnorodne niepowodzenia w życiu (w sferze zawodowej lub osobistej), co w konsekwencji może doprowadzić do wycofania się jednostki w świat iluzji,
- biopsychiczne – zaburzenia emocjonalne i związana z nimi podatność na uzależnienia, zaburzony rozwój osobowości, nadpobudliwość psychiczna,

- kulturowe – potrzeba odniesienia sukcesu, zbyt mała ilość rozrywek, brak atrakcyjnych zajęć, brak celów i perspektyw, ogólna dostępność środków odurzających, sprzeciw wobec obowiązujących i społecznie akceptowanych systemów norm i wartości.

Najczęściej występującymi uzależnieniami jest alkoholizm i narkomania. Nadużywanie alkoholu, czy sięganie po narkotyki jest bardzo poważnym problemem społecznym, który prowadzi do wzrostu przemocy w rodzinie i przestępczości. Efektem tego może być także izolacja społeczna i problemy finansowe. Niestety te uzależnienia zbierają swoje żniwo wśród młodzieży i dzieci, które zafascynowane panującą modą sięgają po używki. Przeciwdziałanie więc temu zjawisku musi opierać się na współpracy wielu instytucji.

W latach 2013-2018 liczba beneficjentów pomocy z powodu uzależnień od alkoholu ulegała zmianom. Uzależnienie alkoholowe jest bardziej powszechnym problemem od uzależnienia od narkotyków wśród rodzin w Gminie Rogoźno. W 2018 roku liczba osób w rodzinach dotkniętych alkoholizmem wynosiła 44, co stanowiło 0,24% osób zamieszkujących Gminę.

Tabela 24. Liczba beneficjentów pomocy GOPS w Rogoźnie z powodu uzależnień od alkoholu i narkotyków

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Alkoholizm						
Liczba rodzin	51	63	59	69	49	33
Liczba osób w tych rodzinach	120	119	109	114	73	44
Narkomania						
Liczba rodzin	1	7	16	10	1	0
Liczba osób w tych rodzinach	2	10	17	10	1	0

Źródło: Dane GOPS w Rogoźnie

Oprócz najczęściej spotykanych uzależnień, czyli alkoholu i narkotyków, można spotkać się także z innymi, którymi są:

- uzależnienie od dopalaczy, które wykazują działania psychoaktywne, a co za tym idzie, wywołują w organizmie stan odurzenia, euforii oraz bardzo często spotykane halucynacje. Niestety dostęp do tej substancji jest prosty i nawet można je zakupić przez Internet. Do negatywnych skutków stosowania dopalaczy należą: bóle głowy, bóle w klatce piersiowej, zaburzenia rytmu serca, bezsenność, problemy z koncentracją, stany lękowe, które w konsekwencji mogą zakończyć się samobójstwem. Leczenie tego uzależnienia wiąże się z ukończeniem programu terapeutycznego i abstynencją, co więcej osoba chora powinna uczestniczyć w tzw. grupach wsparcia.
- uzależnienie od komputera i gier komputerowych, podczas którego osoby (zwłaszcza dzieci i młodzież) wykazują ciągłą potrzebę używania komputera, zwłaszcza do grania

w wszelkiego rodzaju gry komputerowe. Bardzo poważnym skutkiem tego jest często nieodróżnianie świata rzeczywistego od fikcji. W ich życiu można również dostrzec problemy społeczne, somatyczne czy psychologiczne, czyli m.in. bardzo widoczne zaniedbywanie obowiązków szkolnych i domowych, zanik więzi rodzinnych czy osłabiona siła wrażliwości moralnej.

- uzależnienie od hazardu, jego znakiem rozpoznawalnym jest nadmierne i regularne uprawianie gier hazardowych. Sytuacja ta prowadzi do zaniedbywania życia społecznego i rodzinnego, a także izolacja osoby, która cierpi na tę przypadłość. Gracz czuje konieczność, by zaspokoić swoją potrzebę w trybie natychmiastowym, co prowadzi do aktów przemocy i przestępstw, których przyczyną jest wewnętrzny przymus zdobycia środków do gry.

Uchwałą Nr XXIII /217/2019 Rady Miejskiej w Rogoźnie z dnia 18 grudnia 2019 roku przyjęto Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii na 2020 rok.

Poniższa tabela prezentuje dane dotyczące pomocy udzielonej osobom uzależnionym na terenie Gminy.

Tabela 25. Pomoc udzielona osobom uzależnionym w Gminie Rogoźno

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Liczba udzielonych porad prawnych	114	80	158	589	1027	b.d.
Liczba udzielonych porad psychologicznych	288	550	337	75	431	b.d.
Liczba osób zgłoszonych na Komisję	73	72	90	80	126	242
Liczba osób, które zgłosiły się na wezwanie	51	56	56	50	68	b.d.
Liczba osób, które podjęły leczenie dobrowolnie	43	16	52	45	45	b.d.
Liczba osób skierowanych na przymusowe leczenie	8	7	8	9	7	6
Liczba osób korzystających z różnych form terapii	60	51	40	49	7 grup samopomocowych	b.d.
Liczba dzieci korzystających z programów	350	327	260	234	266	b.d.

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018
profilaktycznych w szkołach						
Liczba dzieci korzystających z różnych form wypoczynku	70	40	35	47	124	b.d.

Źródło: Dane GOPS w Rogoźnie

GOPS w zakresie problemów związanych z uzależnieniami świadczy beneficjentom pomoc finansową i niepieniężną dla osób uzależnionych i współuzależnionych, w miarę możliwości zapewnia pracę socjalną, poradnictwo indywidualne oraz informuje o możliwości skorzystania z terapii, czy informuje o poradnictwie specjalistycznym.

W Gminie Rogoźno funkcjonuje Gminna Komisja Rozwiązywania problemów alkoholowych w Rogoźnie. Realizuje ona profilaktykę alkoholową, motywuje osoby uzależnione do podjęcia leczenia, kieruje sprawy do sądu o przymusowe leczenie. Komisja ta realizuje Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.

Ponadto funkcjonuje również Punkt Informacyjno - Konsultacyjny, ul. Fabryczna 5, 64-610 Rogoźno, świadczący porady prawne.

Na terenie Gminy, w miejscowości Rożnowice, działają dwa odrębne ośrodki Stowarzyszenia „Monar”. Zajmują się one prowadzeniem terapii krótkoterminowych i długoterminowych w swoich placówkach stacjonarnym. Ośrodki oferują wsparcie terapeuty oraz psychologa. Podstawowym celem jest uzyskanie poprawy zdrowia pacjenta.

3.2.7. Bezdomność

Osoba bezdomna to jednostka niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym i niezameldowana na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych, a również osobę niezamieszkującą w lokalu mieszkalnym i zameldowaną na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania.

Tabela poniżej przedstawia liczbę rodzin i osób korzystających ze wsparcia GOPS z powodu bezdomności w latach 2013-2018. Liczba osób rodzin korzystających z pomocy z powodu bezdomności w tym okresie ulegała niewielkim wahaniom.

Tabela 26. Beneficjenci pomocy GOPS w Rogoźnie z powodu bezdomności

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Liczba rodzin	52	67	74	74	57	69
Liczba osób w rodzinach	62	75	76	75	59	76

Źródło: Dane GOPS w Rogoźnie

Osoby bezdomne w Gminie Rogoźno mogą szukać pomocy w Schronisku dla Osób Bezdomnych przynależącym do Stowarzyszenia „Monar”. Schronisko to zapewnia zaspokojenie podstawowych potrzeb człowieka, jak schronienie, wyżywienie, odzież w zależności od jej dostępności, a także pracę socjalną, wsparcie terapeutów i psychologa, aktywizację zawodową, udział w warsztatach, szkoleniach i projektach.

Również Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zapewnia schronienie, posiłek, odzież, pomoc finansową, pracę socjalną, zawieranie kontaktów socjalnych oraz poradnictwo.

Należy podkreślić, że Straż Miejska oraz Policja w Rogoźnie patrolują miejsca, w których znajdować się mogą osoby bezdomne, zwłaszcza w okresie zimowym. Funkcjonariusze liczą osoby bezdomne i wskazują im instytucje oraz placówki, do których mogą się zwrócić o pomoc.

3.2.8. Przemoc w rodzinie

Przemocą w rodzinie można określić zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie lub skierowane przeciw członkowi rodziny, które narusza prawa i dobra osobiste, powodując cierpienie i szkody. Najczęstszymi przyczynami przemocy są: destrukcja podstawowych funkcji rodziny i konflikty rodzinne. Ponadto zjawiskiem często towarzyszącym przemocy w rodzinie jest alkoholizm i narkomania. Ofiarami są zazwyczaj kobiety, dzieci, osoby starsze, rzadziej mężczyźni. Wyróżniamy następujące podstawowe formy przemocy:

- fizyczna – zaliczamy do niej zachowania agresywne, o różnym stopniu nasilenia, odnoszące się do ciała, np. wymierzanie policzków, kopanie itp.,
- seksualna – zmuszanie do określonych zachowań i kontaktów seksualnych (gwałt)
- psychiczna – słowne lub niewerbalne groźby użycia przemocy wobec osoby, ten rodzaj przemocy przejawia się m.in. w zastraszaniu, poniżaniu itp.,
- ekonomiczna – celowe niszczenie czyjejś własności, pozbawianie jej środków do życia czy też stwarzanie warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby, np.: niszczenie rzeczy, włamanie do zamkniętego osobistego pomieszczenia, kradzież, przeglądanie dokumentów, dysponowanie czyjąś własnością, zaciąganie pożyczek „na wspólne konto”, itp.

Z naukowego punktu widzenia istnieją dwa rodzaje przemocy:

- przemoc gorąca – charakteryzuje się agresją fizyczną i słowną, związana jest z odreagowywaniem emocji na osobach najbliższych oprawcy;
- przemoc chłodna – pozbawiona gwałtownych wybuchów, emocji, przypomina najczęściej realizację z góry zaplanowanego scenariusza, często stosowana w imię „wyższych celów” np. konsekwentnego wychowywania dziecka.

Źródło: <http://www.niebieskalinia.info/>; <https://www.ms.gov.pl/>

Zdecydowaną większość ofiar przemocy domowej w Gminie stanowią kobiety. Przeciwnością tego zjawiska jest liczba sprawców przemocy domowej – w tym przypadku większość stanowią mężczyźni. Na terenie Gminy w badanym okresie podjęto łącznie 273 interwencje domowe. W 2018 liczba ofiar przemocy domowej w porównaniu do roku 2015 spadła o 77%. Sytuacja wygląda podobnie w przypadku sprawców przemocy – zaobserwowano spadek w wysokości 71%.

Tabela 27. Przemoc domowa na terenie Gminy Rogoźno w latach 2015-2018

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018
Liczba ofiar przemocy domowej, w tym:	44	44	24	10
- kobiety	32	32	17	8
- mężczyźni	1	1	4	1
- dzieci	11	11	3	1
Liczba sprawców przemocy domowej, w tym:	35	20	21	10
- kobiety	5	1	1	1
- mężczyźni	30	19	20	9
- dzieci	0	0	0	0
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart	36	20	23	23

Źródło: Dane GOPS w Rogoźnie

Należy zaznaczyć, że przemoc ze strony osób bliskich często związana jest z brakiem poszukiwania pomocy na zewnątrz i usprawiedliwianiem sprawców.

Osoby z Gminy Rogoźno, które doświadczają przemocy, mogą zgłosić się do Zespołu Interdyscyplinarnego działającego na terenie Gminy. W skład Zespołu wchodzi:

- GOPS w Rogoźnie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rogoźnie,
- Komisariat Policji w Rogoźnie,
- Szkoła Podstawowa w Budziszewku,
- Szkoła Podstawowa w Pruścach,
- Szkoła Podstawowa nr 3 w Rogoźnie,
- Zespół Szkół w Parkowie,
- Zespół Szkół w Gościejewie,
- Sąd Rejonowy w Obornikach,
- Zespół Szkół im. Hipolita Cegielskiego,
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Rogoźnie,

- Przychodnia Zespołu Lekarzy Rodzinnych w Rogoźnie,
- Szkoła Podstawowa nr 2 w Rogoźnie.

Zespół Interdyscyplinarny prowadzi działalność profilaktyczną i pomoc rodzinom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych. Specjaliści z różnych dziedzin i instytucji diagnozują problem przemocy w rodzinie, podejmują działania prowadzące do przeciwdziałania przemocy, prowadzą szkolenia. Jeśli jest taka potrzeba, podejmują interwencję w środowisku wobec rodziny dotkniętą przemocą. Ponadto, rozpowszechniają informacje o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym.

Oprócz tego, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rogoźnie oferuje pomoc, pracę socjalną, diagnozę i monitoring rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie. Podejmuje interwencje w przypadku zaistnienia przemocy, a także umożliwia uczestnictwo w szkoleniach, podnoszenie wiedzy na temat przemocy.

3.2.9. Przestępczość

Policja jest organem ścigania, który stoi na straży porządku i bezpieczeństwa. Jest to uzbrojona oraz umundurowana formacja służąca obywatelom, podlegająca ministrowi właściwemu ds. wewnętrznych. Jej głównym celem jest ochrona zdrowia i życia mieszkańców państwa. Również władze gmin są zobowiązane zapewniać obywatelom bezpieczeństwo.

Obszar Gminy Rogoźno jest pod kontrolą Komendy Powiatowej Policji w Obornikach (na terenie Gminy funkcjonuje Komisariat Policji w Rogoźnie). Teren Gminy patrolowany jest również przez Straż Miejską. Dodatkowo, na terenie przedmiotowej jednostki samorządu terytorialnego funkcjonuje Związek Miejsko-Gminny Ochotniczych Straży Pożarnych w Rogoźnie skupiający siedem jednostek OSP.

Komenda Powiatowa Policji w Obornikach (dalej KPP w Obornikach) realizuje Wielkopolski Program Prewencyjny „Bezpieczna Szkoła”. Jest on adresowany do uczniów szkół podstawowych, a jego celem jest przedstawienie uczniom zakresu odpowiedzialności za popełniane czyny, wskazanie sposobów radzenia sobie w sytuacjach zagrożeń, uwrażliwienie uczniów na możliwości pojawiania się zagrożeń w drodze do i ze szkoły. W ramach programu prowadzone są zajęcia i prelekcje z młodzieżą, rodzicami i nauczycielami przedstawiające przyczynę powstawania zjawisk patologicznych.

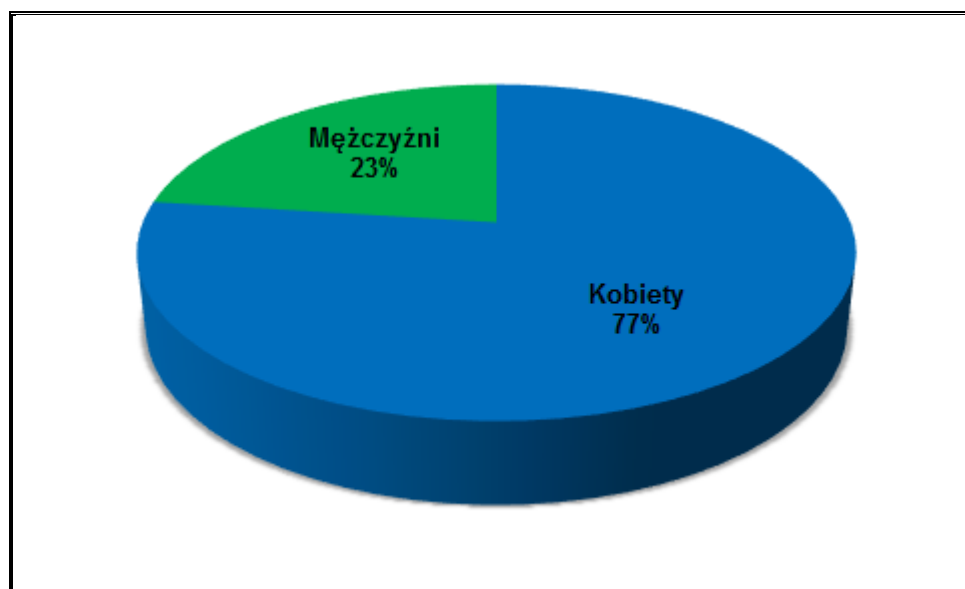
Ponadto KPP w Obornikach realizuje program „Bezpieczne Miasto/Wieś”, którego celem jest ograniczenie przestępczości, zmniejszenie strachu przed staniem się ofiarą przestępstwa, podniesienie poziomu bezpieczeństwa i jakości życia, stworzenie bezpiecznych miast / wsi, osiedli, rejonów/. Ponadto przyczynia się do tworzenia warunków do bezpiecznego życia

społeczności wiejskich. Program nie zawiera terminu końcowego. W związku z monitoringiem wizyjnym miast prowadzony jest nadzór nad postępem prac w tym zakresie. Program ten wchłania bardzo dużo pomniejszych akcji i działań cząstkowych.

3.3. Wyniki badania ankietowego

W celu opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Rogoźno na lata 2021-2030, na terenie Gminy przeprowadzono badanie ankietowe mające na celu rozpoznanie najczęściej występujących według opinii mieszkańców, problemów społecznych oraz kierunków działań prowadzących do ich rozwiązania. Formularz ankietowy składał się z 13 pytań, w tym 12 pytań zamkniętych oraz jednego pytania otwartego. Ankietowani wyrazili swoją opinię również na temat sytuacji społecznej mieszkańców Gminy. Pytania dotyczyły dostępu do służby zdrowia, ubóstwa, niepełnosprawności, osób starszych, bezpieczeństwa oraz uzależnień. W ramach badania uzyskano odpowiedzi od 61 osób. Charakterystykę ankietowanych oraz wyniki ankietyzacji zostały przedstawione poniżej.

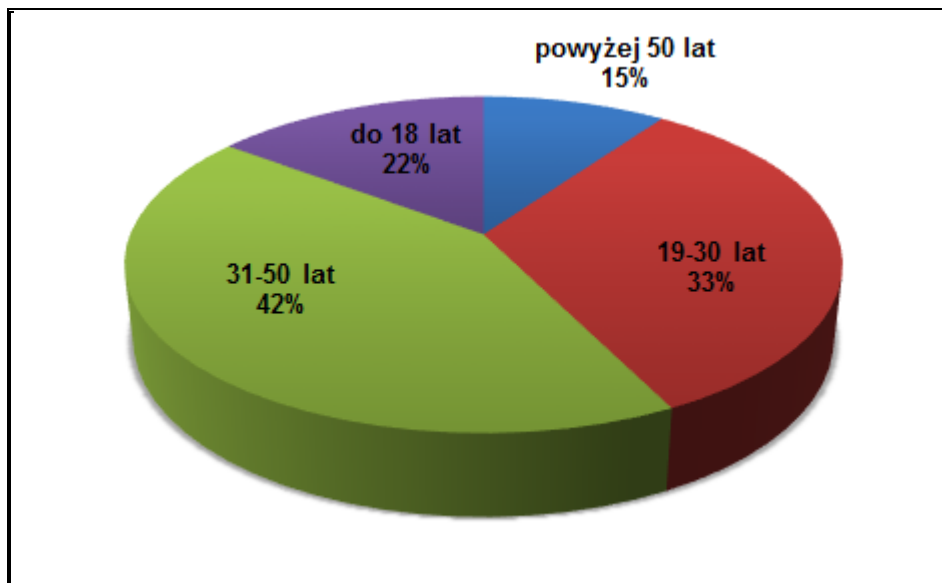
Wykres 6. Ankietowani według płci

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankietyzacji

Większość osób biorących udział w ankiecie stanowiły kobiety. W ogólnej liczbie badanych stanowiły one 77%, a mężczyźni stanowili pozostałe 23%.

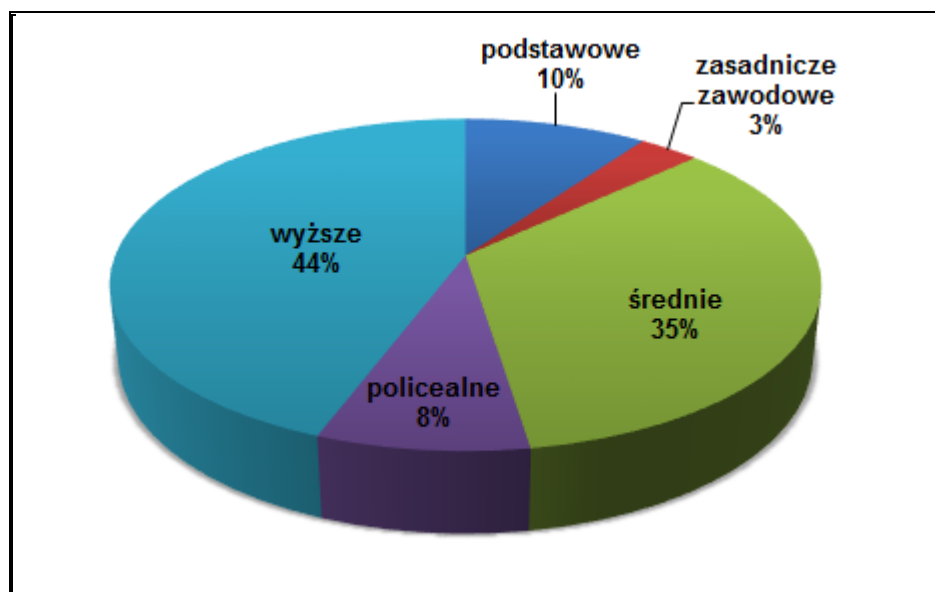
Wykres 7. Ankietowani według wieku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankietyzacji

Osoby w wieku 31-50 lat stanowiły większość respondentów (42%), następną grupą były osoby w wieku 19-30 lat (33%) oraz osoby w wieku do 18 lat (22%). Najmniejszą część ankietowanych stanowiły osoby w wieku powyżej 50 lat (15%).

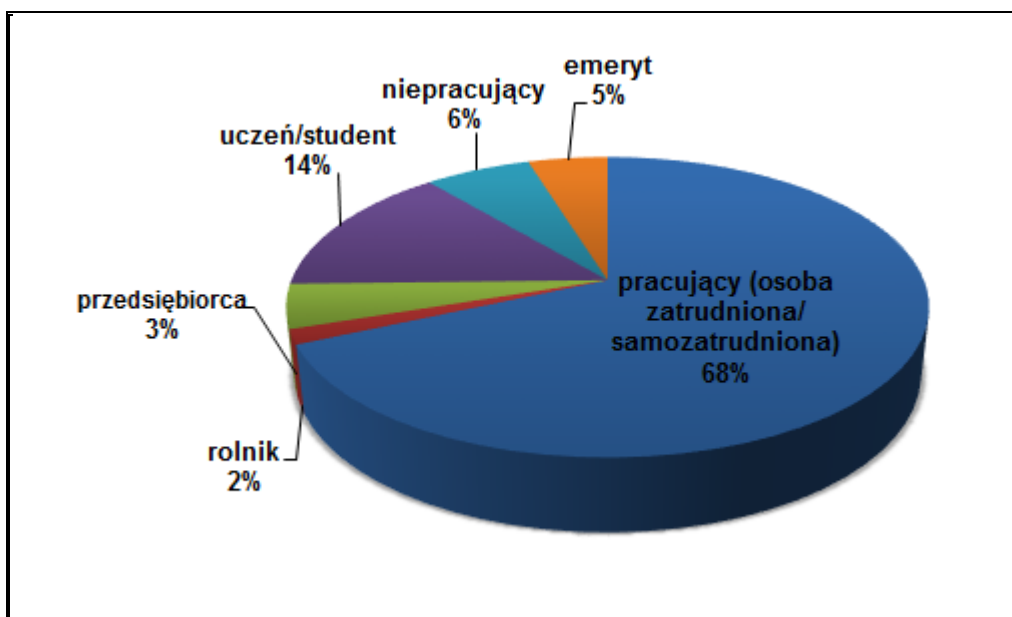
Wykres 8. Ankietowani według poziomu wykształcenia

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankietyzacji

Poziom wykształcenia wśród ankietowanych był zróżnicowany. Największą grupę stanowiły osoby posiadające wykształcenie wyższe (44%) oraz średnie (35%). Mniejszy odsetek osób przebadanych, stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym (10%), policealnym (8%) oraz zasadniczym zawodowym (3%).

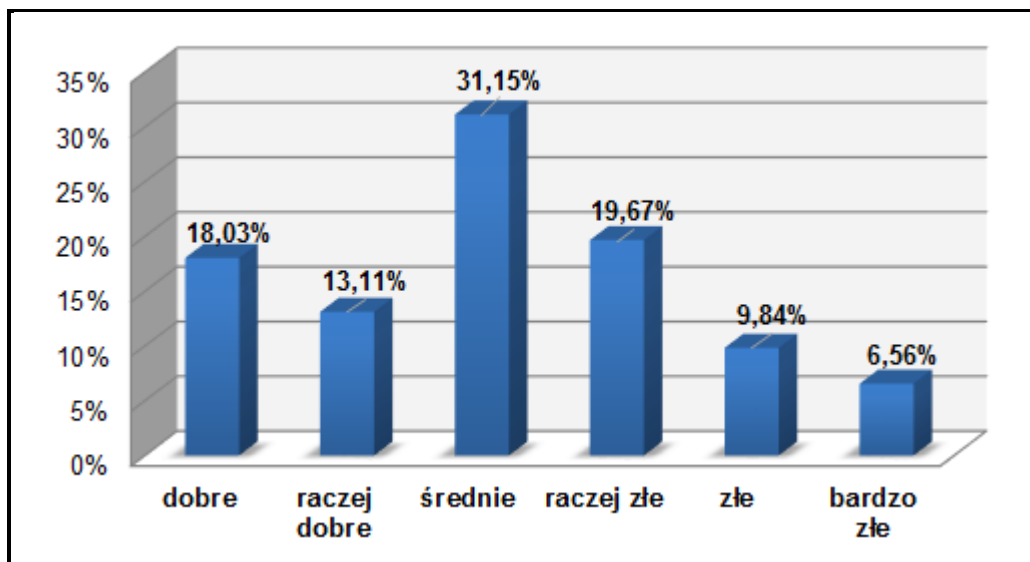
Wykres 9. Ankietowani według statusu zawodowego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankietyzacji

Największy odsetek ankietowanych stanowiły osoby pracujące – 68%. Kolejną grupą były osoby uczące się lub studenci (14%). Mniejszy odsetek badanych stanowiły osoby niepracujące (6%), emeryci (5%), przedsiębiorcy (3%) oraz rolnicy (2%).

Wykres 10. Ocena aktualnych warunków życia mieszkańców

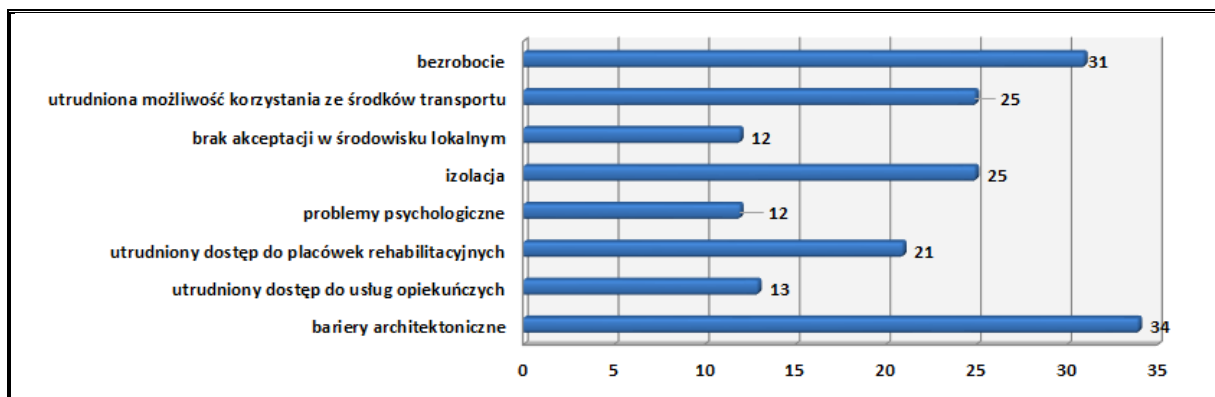

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankietyzacji

Większość osób badanych oceniło aktualne warunki życia mieszkańców Gminy Rogoźno jako średnie. Za raczej złe warunki życia uznawane są przez 19,67% ankietowanych. 18,03% respondentów wskazało, że na terenie Gminy żyje się dobrze, a że raczej dobrze 13,11%. Negatywnych odpowiedzi było najmniej: 9,84% opowiedziało się za odpowiedzią

złe, a 6,56 za bardzo złe. Opinie dotyczące warunków życia na terenie Gminy, są zatem zróżnicowane.

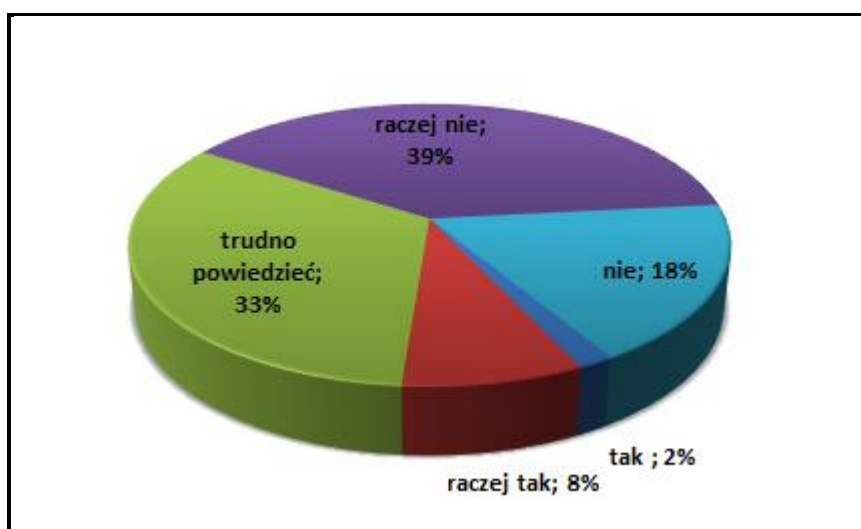
Wykres 11. Problemy społeczne najczęściej spotykające niepełnosprawnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankietyzacji

Ankietowani zapytani o problemy, z jakimi najczęściej spotykają się osoby niepełnosprawne na terenie Gminy, wskazywali: bariery architektoniczne, bezrobocie, utrudnioną możliwość korzystania ze środków transportu oraz izolację. Mniejsza część respondentów wskazała również na bariery i problemy dotyczące: utrudnionego dostępu do placówek rehabilitacyjnych i usług opiekuńczych, problemów psychologicznych oraz braku akceptacji w środowisku lokalnym. Kluczowym zatem działaniem na terenie Gminy jest niwelacja barier architektonicznych oraz pomoc osobom niepełnosprawnym w zakresie ich aktywizacji zawodowej i społecznej. Niezbędne działania obejmować mogą również opiekę psychologiczną.

Wykres 12. Ocena wystarczalności oferty pomocy dla osób niepełnosprawnych

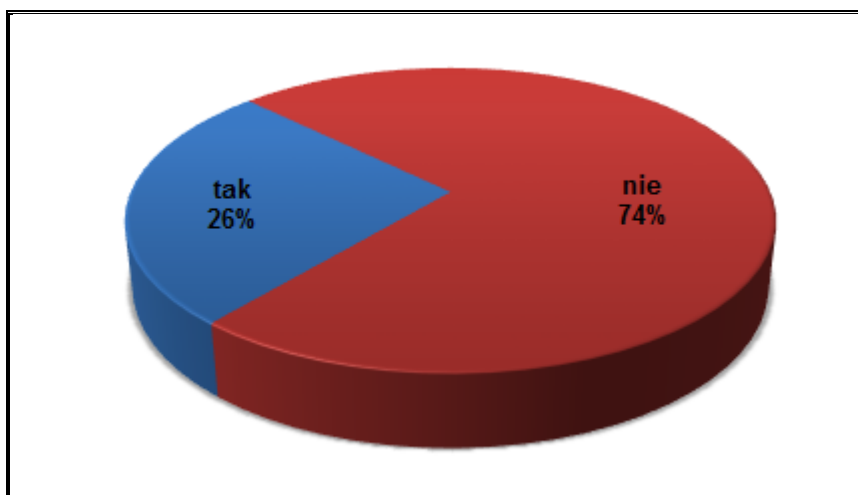

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankietyzacji

Na pytanie, czy oferta pomocy dla osób niepełnosprawnych jest wystarczająca, większość badanych (39%) udzieliło odpowiedzi „raczej nie”. 33% ankietowanych nie potrafiło udzielić

odpowiedzi, a 18% wskazało na brak wystarczalności tej oferty. Mieszkańcy Gminy widzą zatem problemy w tym obszarze, co powinno dać znak do poprawienia oferty pomocy skierowanej dla osób niepełnosprawnych i ułatwienia im funkcjonowania w codziennym życiu.

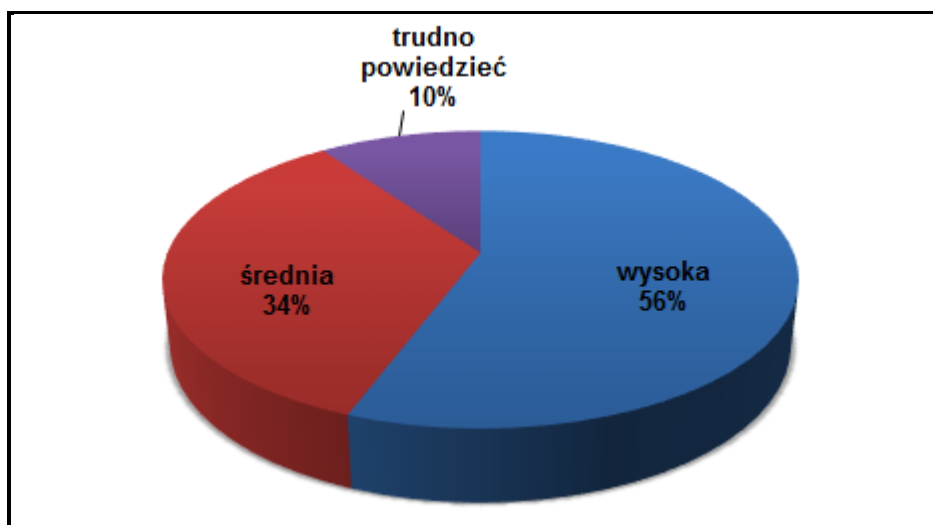
Wykres 13. Ocena wystarczalności dostępu do placówek opieki zdrowotnej na terenie Gminy Rogoźno

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankietyzacji

Większość osób badanych nie zgadza się ze sformułowaniem, że dostęp do placówek opieki zdrowotnej na terenie Gminy Rogoźno jest wystarczający. Osoby, które odpowiedziały przecząco na to pytanie (74%) najczęściej jako przyczynę podawały brak placówek specjalistycznych oraz szpitali na terenie Gminy. Taka negatywna ocena uwidacznia problem braku odpowiedniego dostępu do rehabilitacji dla mieszkańców, co powinno stanowić sygnał do zastanowienia się nad rozwiązaniem tego problemu.

Wykres 14. Skala problemu uzależnień

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankietyzacji

Skala problemu uzależnień na terenie Gminy oceniana jest jako wysoka (56% ankietowanych). 24% respondentów wskazało na odpowiedź „średnia”, a 10% trudno było się wypowiedzieć na ten temat. Nie pojawiła się żadna osoba, która oceniła skalę problemu uzależnień jako niską.

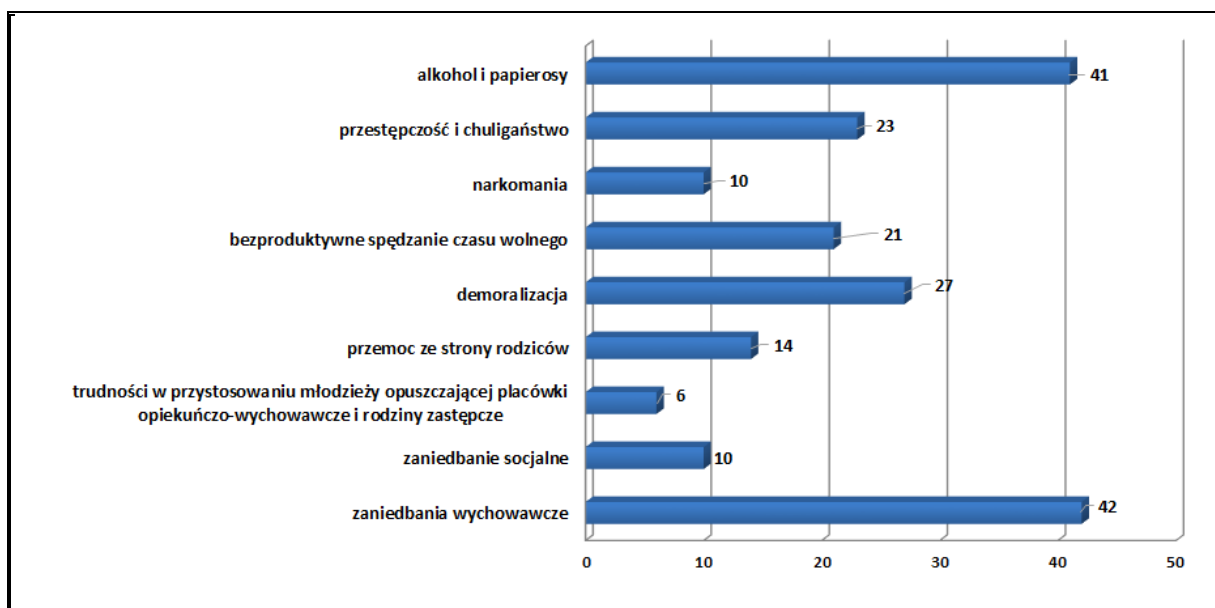
Wykres 15. Występowanie zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Rogoźno

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankietyzacji

Kolejne pytanie dotyczyło problemu przemocy domowej na terenie Gminy. Ankietowani udzielali na ten temat najczęściej odpowiedzi potwierdzających występowania tego zjawiska. 46% respondentów zna takie przypadki, natomiast 35% słyszało o nich. Jedynie 16% badanych nie zna takich przypadków, a 3% nie słyszało o występowaniu tego zjawiska na terenie Gminy.

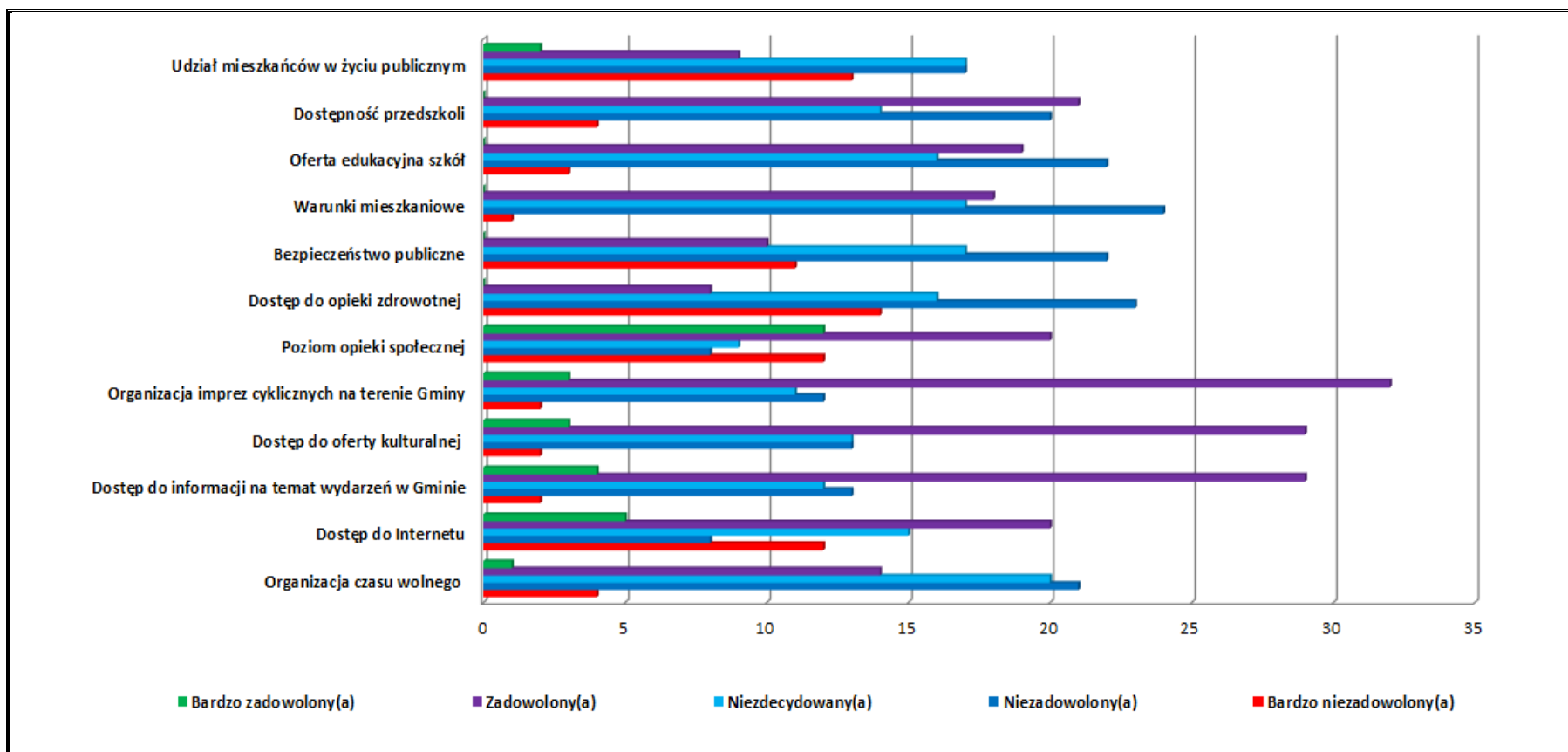
Wykres 16. Negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankietyzacji

Na pytanie, z jakimi negatywnymi zjawiskami najczęściej spotyka się środowisko dzieci i młodzieży na terenie Gminy badani wskazywali: zaniedbania wychowawcze oraz spożywanie alkoholu i palenie papierosów. W mniejszym, aczkolwiek wysokim stopniu występowały też odpowiedzi dotyczące przestępczości i chuligaństwa, demoralizacji, bezproduktywnego spędzania czasu wolnego lub przemocy ze strony rodziców. Takie problemy w młodym wieku zdecydowanie wpłynąć mogą na przebieg ich dorosłego życia, kluczowe jest więc wprowadzenie działań mających na celu rozwiązanie tych problemów.

Wykres 17. Zadowolenie mieszkańców z warunków życia w Gminie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankietyzacji

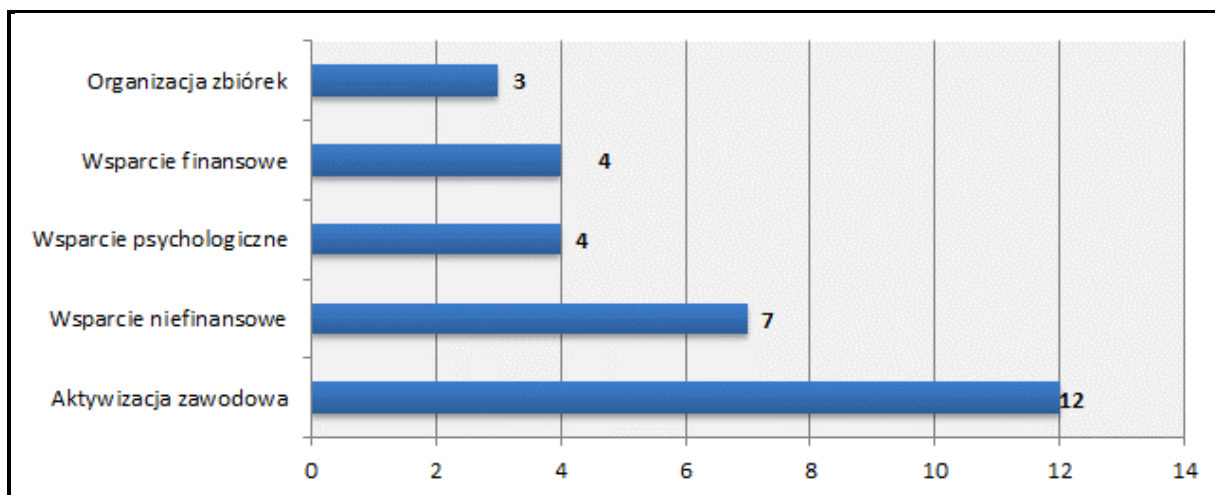
Ankietowanych poproszono również o wyrażenie opinii na temat zadowolenia mieszkańców z życia na terenie Gminy pod kilkoma aspektami. Osoby badane w większości przypadków okazały zadowolenie, zwłaszcza z organizacji imprez cyklicznych, dostępu do oferty kulturalnej oraz dostępu do informacji na temat wydarzeń w Gminie. Niezadowolenie ankietowanych związane było z dostępem do opieki zdrowotnej oraz z udziałem mieszkańców w życiu publicznym i dostępem do Internetu.

Ostatnie pytanie dotyczyło wskazania działań, które zdaniem badanych pomogą w rozwiązaniu problemów i przeciwdziałaniu negatywnych zjawisk na terenie Gminy Rogoźno. Działania te podzielono na kilka aspektów:

- działania w zakresie wsparcia dla ubogich
- działania w zakresie poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych
- działania w zakresie poprawy dostępu do służby zdrowia
- działania na rzecz osób starszych
- działania w zakresie bezpieczeństwa
- inne działania mające przeciwdziałać negatywnym zjawiskom

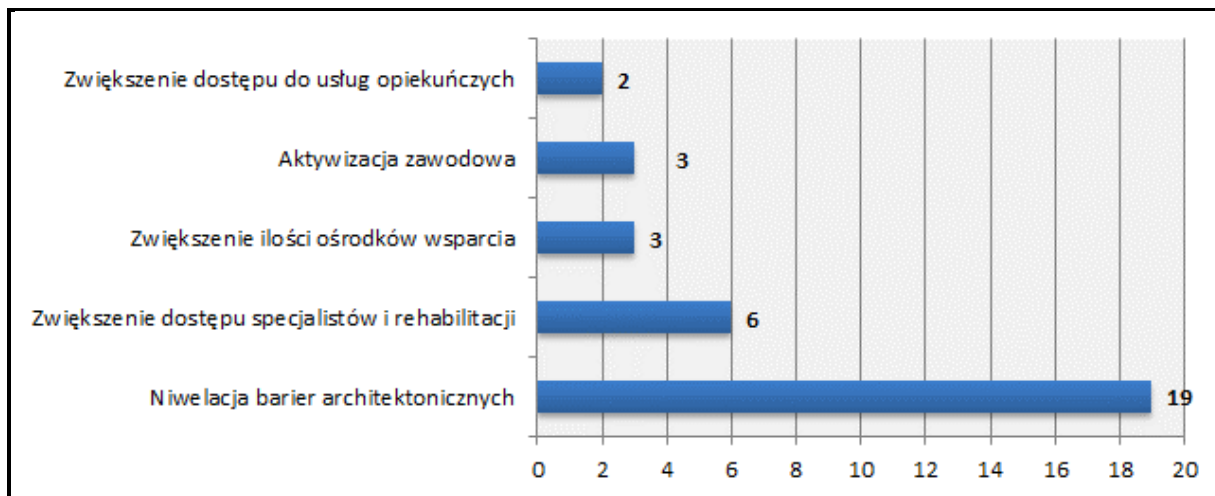
Poniżej przedstawiono zestawienie najczęstszych odpowiedzi, jakie zostały udzielone przez ankietowanych w poszczególnych aspektach.

Wykres 18. Najczęstsze odpowiedzi respondentów dla działań w zakresie wsparcia dla ubogich

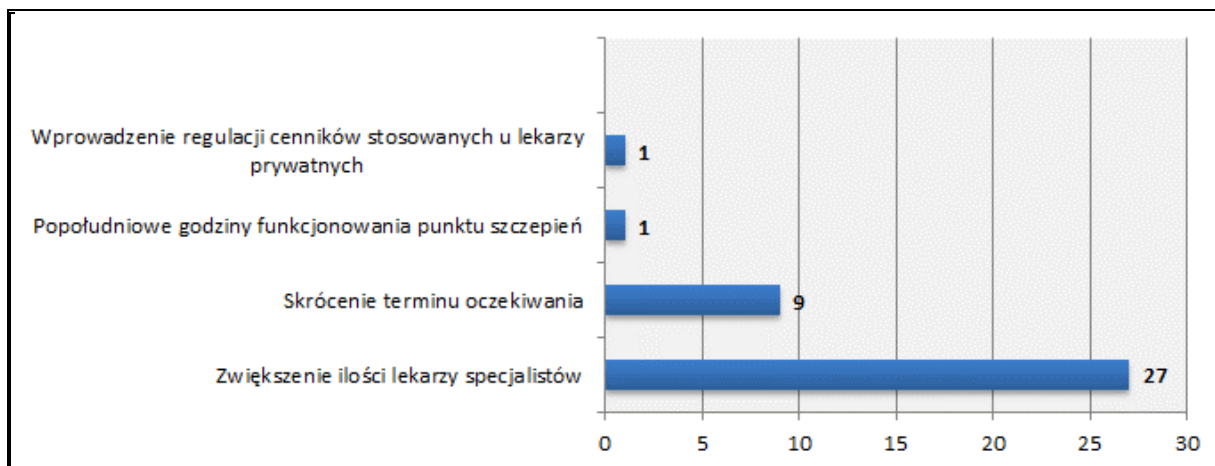
Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankietyzacji

W zakresie wsparcia dla ubogich ankietowani wskazywali na działania związane z ich aktywizacją zawodową oraz wsparcia niefinansowego, m.in. zapewnianie wyżywienia i odzieży. Duża część respondentów wskazała także na wsparcie finansowe oraz psychologiczne. Również wśród odpowiedzi, zaproponowano organizację zbiórek dla osób ubogich.

Wykres 19. Najczęstsze odpowiedzi respondentów dla działań w zakresie poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych

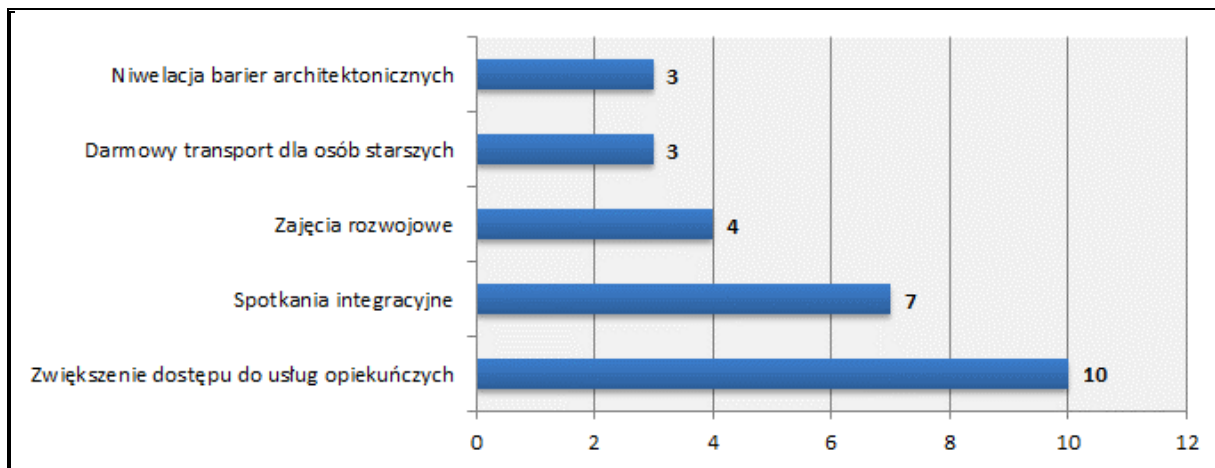
Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankietyzacji

W zakresie poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych zdecydowana większość osób badanych wskazywała na niwelację barier architektonicznych. Innymi działaniami wskazanymi przez respondentów było zwiększenie dostępu do specjalistów oraz do rehabilitacji, zwiększenie ilości ośrodków wsparcia, aktywizacja zawodowa oraz zwiększenie dostępu do usług opiekuńczych.

Wykres 20. Najczęstsze odpowiedzi badanych osób dla działań w zakresie poprawy dostępu do służby zdrowia

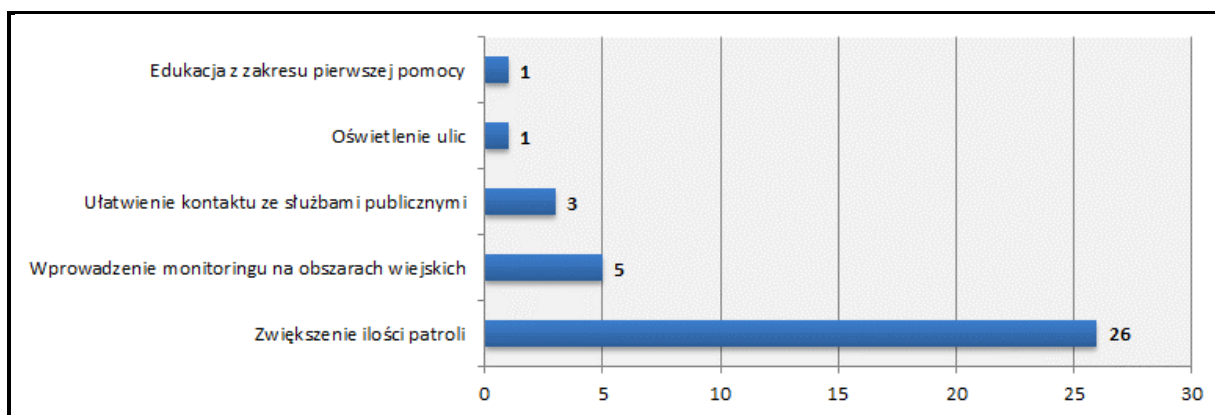
Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankietyzacji

Ankietowani zapytani o działania w zakresie poprawy dostępu do służby zdrowia sygnalizowali przede wszystkim na zwiększenie ilości lekarzy specjalistów. Wiąże się to z kolejnym działaniem wskazanym w tym zakresie, czyli skróceniem terminu oczekiwania na wizytę u lekarza. Wśród odpowiedzi pojedynczo znalazło się również wprowadzenie popołudniowych godzin funkcjonowania punktu szczepień oraz wprowadzenie regulacji dotyczących cenników, jakie stosują lekarze prywatni.

Wykres 21. Najczęstsze odpowiedzi ankietowanych w zakresie działań na rzecz osób starszych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankietyzacji

Jako działania poprawiające sytuację osób starszych na terenie Gminy, ankietowani najczęściej wskazywali na zwiększenie dostępu do usług opiekuńczych. Zaproponowali również działania mające przeciwdziałać zjawisku izolacji tej grupy osób poprzez organizację spotkań integracyjnych oraz wprowadzenie zajęć rozwojowych. Mniejszy odsetek osób wskazał również na wprowadzenie darmowego transportu dla osób starszych oraz (podobnie jak w przypadku osób niepełnosprawnych) niwelację barier architektonicznych.

Wykres 22. Najczęstsze odpowiedzi respondentów dla działań w zakresie bezpieczeństwa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankietyzacji

Do działań poprawiających bezpieczeństwo, mieszkańcy wskazywali przede wszystkim na: zwiększenie ilości patroli. Oprócz tego pojawiły się odpowiedzi dotyczące wprowadzenia monitoringu na obszarach wiejskich. Mieszkańcy potrzebują także ułatwienia kontaktu ze służbami publicznymi (głównie z dzielnicowym). Innymi działaniami proponowanymi przez ankietowanych była edukacja z zakresu pierwszej pomocy, a także odpowiednie oświetlenie ulic.

Do pozostałych proponowanych działań mających przeciwdziałać negatywnym zjawiskom na terenie Gminy, było przede wszystkim zastrzeżenie przepisów dotyczących spożywania alkoholu w miejscach publicznych. W mniejszym stopniu wskazano też udzielanie odpowiedniego wsparcia osobom uzależnionym, prowadzenie kampanii informacyjnych dotyczących szkodliwości używek oraz bezpieczeństwa w sieci, a także zwiększenie dostępu do przedszkoli dla dzieci rodziców pracujących.

Podsumowując wyniki badania ankietowego, mieszkańcy Gminy Rogoźno oceniają obecne warunki życia jako średnie. Wskazują na problemy pojawiające się wśród społeczeństwa oraz podkreślają potrzeby, jakie należy zaspokoić, aby poprawić swoją sytuację. Najczęściej pojawiającymi się tematami w tym kontekście był dostęp do służby zdrowia, bezpieczeństwo oraz sytuacja osób niepełnosprawnych. Są to sygnały do przeanalizowania i zastanowienia nad wprowadzeniem niezbędnych zmian w tym zakresie.

3.4. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest jedną z najczęściej stosowanych i najprostszych technik analitycznych. Skrót SWOT pochodzi od czterech angielskich słów: **S**trengths (silne strony), **W**eaknesses (słabe strony), **O**pportunities (szanse), **T**hreats (zagrożenia).

Powyższe pojęcia należy rozumieć następująco:

- SZANSE – zewnętrzne zjawiska i tendencje, które mają miejsce w otoczeniu, a odpowiednio wykorzystane będą impulsem rozwoju oraz osłabiają występujące niekorzystne zjawiska.
- ZAGROŻENIA – wszystkie zewnętrzne zjawiska uznawane jako bariery dla rozwoju Gminy, utrudnienia, dodatkowe koszty działania. Istnienie zagrożeń musi być przy planowaniu podejmowanych działań.
- MOCNE STRONY – zalety wynikające z uwarunkowań wewnętrznych Gminy, które w pozytywny sposób wyróżniają je spośród innych. Mocne strony mogą być zarówno obiektywnie dane przez naturę, jak i być zasługą lokalnej społeczności.
- SŁABE STRONY – stanowią konsekwencję ograniczeń zasobów i niedostatecznego ukształtowania uwarunkowań wewnętrznych. Mogą one dotyczyć całego Gminy, jak i jego części.

Prawidłowa diagnoza poszczególnych okoliczności pozwoli na osiągnięcie celów, którym służy analiza SWOT. Celem tym jest:

- unikanie zagrożeń,
- wykorzystywanie szans,
- wzmacnianie słabych stron,

— opieranie się na mocnych stronach.

Z uwagi na zagadnienie przygotowywanego dokumentu z zakresu polityki społecznej zagadnienia ujęte w tabeli przedstawiającej analizę SWOT zredukowano do kwestii mających wpływ na politykę społeczną.

Tabela 28. Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonowanie GOPS, który umożliwia mieszkańcom pokonanie trudnych sytuacji życiowych, rozwiązanie problemów, okazuje wsparcie, zaspokaja podstawowe potrzeby oraz udziela pomocy psychologicznej dla osób i rodzin, które tego potrzebują, • bogata oferta kulturalna, • funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego, • funkcjonowanie wielu klubów i stowarzyszeń, • odpowiadanie na potrzeby mieszkańców – nowo otwarty Dom Samopomocy, • spadek liczby beneficjentów pomocy społecznej z tytułu bezrobocia, ubóstwa, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, uzależnień • spadek liczby beneficjentów pomocy społecznej z tytułu przemocy w rodzinie do zera • funkcjonowanie wielu programów pomocy, np. „Posiłek w szkole i w domu”, • Wsparcie dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków, • Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy; 	<ul style="list-style-type: none"> • rosnąca liczba osób w wieku poprodukcyjnym – narastający problem starzenia się społeczeństwa, • zwiększająca się liczba osób bezdomnych, • zwiększająca się liczba beneficjentów pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności, • niewystarczający dostęp do służby zdrowia, • brak poczucia bezpieczeństwa w Gminie i potrzeba częstszego patrolowania terenu, • występowanie barier architektonicznych na terenie Gminy, • występowanie zjawiska osamotnienia wśród osób starszych;
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • utrzymanie się pozytywnych tendencji dotyczących podnoszenia poziomu wykształcenia wśród mieszkańców, • dotacje ze środków zewnętrznych, • nowe możliwości udzielenia pomoc osobom potrzebującym, • wzrost jakości usług w zakresie pomocy społecznej, • efekty realizowanych w skali krajowej, wojewódzkiej i powiatowej programów w zakresie polityki społecznej oraz koordynacja tych działań; 	<ul style="list-style-type: none"> • starzenie się społeczeństwa, • migracja społeczeństwa do większych miast, • bierność osób objętych pomocą społeczną i nasilanie się postaw roszczeniowych, • brak współpracy w kontekście pomocy społecznej między gminami, • konkurencja między gminami w zabieganiu o środki pomocowe oraz lokalizacje inwestycji, • wykluczenie społeczne osób niepełnosprawnych w przypadku braku objęcia ich działaniami w tej kwestii, • izolowanie się osób starszych.

Źródło: Opracowanie własne

4.1. Prognoza zmian w zakresie objętym strategią

Prognoza obejmuje informacje o zasobach, potrzebach, problemach danej społeczności lokalnej, które:

- są wynikiem analizy danych opisujących stan społeczności lokalnej w ostatnich latach,
- biorą pod uwagę tendencje rozwojowe właściwe dla danego kraju, regionu oraz owej społeczności,
- dotyczą okresu, w którym będzie realizowana Strategia, czyli lata 2021-2030.

4.1. Prognoza demograficzna

PROGNOZA PRZYROSTU NATURALNEGO

Na podstawie *Prognozy dla Gminy Rogoźno* opracowanej przez GUS prognozuje się, że w latach 2020-2030 liczba urodzeń będzie spadać, przy czym przyrost naturalny będzie utrzymywał się jeszcze na dodatnim poziomie. W kolejnych latach, w wyniku postępującego spadku liczby urodzeń i rosnącej liczby zgonów, przyrost naturalny prawdopodobnie spadnie do zera lub będzie ujemny.

Tabela 29. Prognoza przyrostu naturalnego dla Gminy Rogoźno do roku 2030

Lata	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny
2020	198	157	41
2021	195	158	37
2022	190	158	32
2023	189	160	29
2024	185	161	24
2025	182	161	21
2026	180	161	19
2027	178	163	15
2028	176	164	12
2029	176	166	10
2030	174	169	5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Prognozy ludności dla gmin opracowanej przez GUS

PROGNOZA SALDA MIGRACJI

Zgodnie z prognozą do 2030 roku, liczba osób napływających, jak i odpływających będzie maleć. Prognozuje się, że saldo migracji będzie przyjmowało wartości ujemne.

Tabela 30. Prognoza salda migracji dla Gminy Rogoźno do 2030 roku

Lata	Napływy	Odpływy	Saldo migracji
2020	178	187	-9
2021	174	184	-10
2022	171	181	-10
2023	169	178	-9
2024	168	175	-7
2025	161	172	-11
2026	162	170	-8
2027	161	168	-7
2028	158	166	-8
2029	156	164	-8
2030	153	161	-8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Prognozy ludności dla gmin opracowanej przez GUS

PROGNOZA LUDNOŚCI

W kolejnej tabeli przedstawiono prognozę liczbę ludności Gminy Rogoźno w latach 2020-2030.

Tabela 31. Prognoza liczby ludności Gminy Rogoźno w podziale na wiek przedprodukcyjny, produkcyjny i poprodukcyjny do 2030 roku

Lata	Liczba ludności			
	Ogółem	w wieku przedprodukcyjnym	w wieku produkcyjnym	w wieku poprodukcyjnym
2020	18 340	3 791	10 982	3 567
2021	18 364	3 787	10 890	3 687
2022	18 383	3 770	10 847	3 766
2023	18 400	3 733	10 794	3 873
2024	18 414	3 699	10 759	3 956
2025	18 421	3 643	10 753	4 025
2026	18 429	3 551	10 804	4 074
2027	18 434	3 486	10 827	4 121
2028	18 435	3 427	10 824	4 184
2029	18 435	3 368	10 829	4 238
2030	18 430	3 344	10 799	4 287

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Prognozy ludności dla gmin opracowanej przez GUS

W badanym okresie zaobserwować będzie można spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, a także w wieku produkcyjnym. Rosnąć natomiast będzie liczba osób w wieku poprodukcyjnym. Nasili się zatem niekorzystne zjawisko starzenia się społeczeństwa. Liczba ludności w 2030 roku w stosunku do roku 2020 wzrośnie o 0,49%.

4.2. Prognoza zmian

Przewiduje się, że konsekwencją realizacji działań ujętych w *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Rogoźno na lata 2021-2030* będzie wzrost zaufania mieszkańców, w tym beneficjentów pomocy społecznej w stosunku do placówek pomocowych oraz zmniejszenie obszarów, w których występują problemy społeczne, szczegółowo określone w rozdziale 3.2. niniejszej Strategii.

Tabela 32. Prognoza zmian problemów społecznych na terenie Gminy w wyniku realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Problem społeczny	Prognoza zmian
Bezrobocie	<ul style="list-style-type: none"> – spadek liczby osób bezrobotnych, – zwiększenie szans osób bezrobotnych na znalezienie zatrudnienia poprzez reintegrację zawodową i społeczną,
Ubóstwo	<ul style="list-style-type: none"> – spadek liczby beneficjentów pomocy społecznej w wyniku ubóstwa, – zmniejszenie liczby rodzin ubogich, – rozszerzenie działań w formie pracy socjalnej,
Niepełnosprawność	<ul style="list-style-type: none"> – zapewnienie udziału osobom niepełnosprawnym w wydarzeniach współorganizowanych przez GOPS, – zwiększenie szans osób niepełnosprawnych poprzez reintegrację zawodową i społeczną,
Problemy osób starszych	<ul style="list-style-type: none"> – wzrost aktywności osób starszych poprzez zapewnienie im dostępu do rekreacji, kultury i wypoczynku, – wzrost liczby osób zatrudnionych sprawujących opiekę nad osobami starszymi,
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz przemoc w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> – spadek liczby rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, – spadek liczby rodzin objętych pomocą asystenta rodziny, – rozwój społecznej świadomości na temat zjawiska przemocy w rodzinie, – zwiększenie dostępności do specjalistycznej pomocy psychologicznej dla rodzin dotkniętych przemocą,
Uzależnienia	<ul style="list-style-type: none"> – zwiększenie dostępności do poradnictwa w zakresie uzależnień, – spadek liczby osób uzależnionych,
Bezdomność	<ul style="list-style-type: none"> – spadek liczby osób bezdomnych.

Źródło: Opracowanie własne

5. Wizja rozwoju społecznego i cele strategiczne

Przeprowadzona powyżej diagnoza społeczna w obszarze problemów społecznych oraz prognoza zmian w zakresie objętym strategią, pozwoliły na określenie **wizji rozwoju społecznego** niniejszej Strategii, którym jest:

„ZAPEWNIENIE DOSTĘPU DO ZINTEGROWANEGO SYSTEMU WSPARCIA MIESZKAŃCOM GMINY ROGOŹNO ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM Z POWODU UBÓSTWA, NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI, A TAKŻE ZE WZGLĘDU NA WIEK I BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH”

Przedstawiona wyżej wizja rozwoju społecznego dotyczy wszystkich mieszkańców Gminy Rogoźno dotkniętych problemami społecznymi. Jest to nawiązanie do kwestii problemowych zawartych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Rogoźno na lata 2021-2030.

W oparciu o dokonaną analizę SWOT, dotychczasowe doświadczenia pracowników GOPS oraz rzeczywiste potrzeby społeczne, wytypowano **następujące obszary priorytetowe:**

- I. **Ubóstwo**
- II. **Niepełnosprawność**
- III. **Problemy osób starszych**
- IV. **Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego**
- V. **Przemoc w rodzinie**
- VI. **Uzależnienia**
- VII. **Ekonomia Społeczna**

Dla każdego z ww. obszarów priorytetowych wyznaczono **cele strategiczne**, które ułatwią realizację wizji rozwoju.

Tabela 33. Cele strategiczne SRPS

L.p.	OBSZAR PRIORYTETOWY	CELE STRATEGICZNE
I.	Ubóstwo	Cel strategiczny 1. Zapewnienie pomocy osobom ubogim i rozwijanie działań na rzecz ograniczenia ubóstwa
II.	Niepełnosprawność	Cel strategiczny 2. Wspieranie osób niepełnosprawnych w integracji i funkcjonowaniu w środowisku społecznym i zawodowym
III.	Problemy osób starszych	Cel strategiczny 3. Zapewnienie pomocy i poprawa warunków funkcjonowania osób starszych w społeczności lokalnej
IV.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	Cel strategiczny 4. Wspomaganie prawidłowego funkcjonowania rodzin ze szczególnym uwzględnieniem rodzin mających trudności w wypełnianiu swoich podstawowych funkcji
V.	Przemoc w rodzinie	Cel strategiczny 5. Przeciwdziałanie zjawisku przemocy
VI.	Uzależnienia	Cel strategiczny 6. Wspieranie osób uzależnionych
VII.	Ekonomia Społeczna	Cel strategiczny 7. Rozwój sektora ekonomii społecznej

Źródło: Opracowanie własne

6. Kierunki niezbędnych działań

W celu urzeczywistnienia założeń Strategii, niezbędne jest wskazanie zasadniczych działań w ramach skonkretyzowanych celów strategicznych. Owe działania wyrażono w postaci celów operacyjnych.

Tabela 34. Kierunki niezbędnych działań

Cel strategiczny	Kierunki działań
Cel strategiczny 1. Zapewnienie pomocy osobom ubogim i rozwijanie działań na rzecz ograniczenia ubóstwa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Udzielanie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych osobom potrzebującym 2. Doradztwo oraz wsparcie dla osób zmagających się z problemem ubóstwa
Cel strategiczny 2. Wspieranie osób niepełnosprawnych w integracji i funkcjonowaniu w środowisku społecznym i zawodowym	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie aktywności społecznej osób niepełnosprawnych w celu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu 2. Rozwój form opieki nad osobami niepełnosprawnymi
Cel strategiczny 3. Zapewnienie pomocy i poprawa warunków funkcjonowania osób starszych w społeczności lokalnej	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój form opieki dla osób starszych 2. Zwiększenie aktywności społecznej osób starszych 3. Edukacja społeczeństwa w zakresie potrzeb osób starszych
Cel strategiczny 4. Wspomaganie prawidłowego funkcjonowania rodzin ze szczególnym uwzględnieniem rodzin mających trudności w wypełnianiu swoich podstawowych funkcji	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pomoc rodzinom w pokonaniu trudności opiekuńczo-wychowawczych 2. Rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodzin 3. Poprawa dostępu do poradnictwa w zakresie

Cel strategiczny	Kierunki działań
	problemów opiekuńczo-wychowawczych
Cel strategiczny 5. Przeciwdziałanie zjawisku przemocy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Edukacja w zakresie reagowania w przypadku styczności ze zjawiskiem przemocy w rodzinie 2. Poprawa dostępu do poradnictwa w zakresie rozwiązywania problemu przemocy w rodzinie
Cel strategiczny 6. Wspieranie osób uzależnionych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie działań profilaktycznych z zakresu uzależnień 2. Zapewnienie dostępu do specjalistycznej pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu i innych używek
Cel strategiczny 7. Rozwój sektora ekonomii społecznej	<ol style="list-style-type: none"> 1. Włączenie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym do rozwoju ekonomii społecznej 2. Rozwój współpracy – powierzanie zadań podmiotom ekonomii społecznej

Źródło: Opracowanie własne

7. Sposób realizacji strategii oraz jej ramy finansowe

Sposób realizacji Strategii

Realizowanie założeń Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych należy do obowiązku władzy wykonawczej gminy, przy czym bezpośrednim realizatorem celów wskazanych w niniejszej Strategii jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rogoźnie.

Programy i projekty muszą być analogiczne z założeniami Strategii oraz tak zaplanowane, by zawierały się w strukturze celów strategicznych, zaś rezultaty realizacji programu lub projektu wpływały na osiągnięcie wizji.

Ramy finansowe Strategii

Jednym z najważniejszych warunków realizacji celów zawartych w każdej strategii jest jej finansowanie. Zakłada się, że ramy finansowe *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Rogoźno* obejmują lata 2021-2030, gdyż w tym okresie będą realizowane w sposób stały zdefiniowane cele strategiczne i operacyjne.

Przewiduje się, że realizacja proponowanych celów i działań nastąpi przy wykorzystaniu następujących źródeł finansowania:

- środki własne pochodzące z budżetu Gminy finansowane z jego dochodów;
- środki przekazane Gminie z budżetu państwa (dotacje);
- środki funduszu krajowego;
- projekty systemowe i konkursowe w ramach środków rządowych, ministerialnych oraz Unii Europejskiej;

— środki pochodzące z funduszy pomocowych Unii Europejskiej (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny).

8. Monitoring i wskaźniki pomiaru stopnia realizacji strategii

Realizacja niniejszej Strategii będzie monitorowana w oparciu o założone wskaźniki obserwacji,

w tym, m.in.:

1. w obszarze społecznym:
 - struktura demograficzna mieszkańców;
 - przyrost naturalny;
 - saldo migracji;
 - liczba beneficjentów pomocy społecznej;
 - powody korzystania z pomocy;
 - formy udzielanej pomocy.
2. w obszarze gospodarczym:
 - liczba funkcjonujących podmiotów gospodarczych;
 - liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych.

Ponadto monitorowana będzie liczba programów i projektów przyjętych do realizacji, a także ilość środków finansowych przeznaczonych na poszczególne działania zaplanowane w strategii.

Dane do pomiaru wskaźników pozyskiwane będą ze sprawozdań GOPS w Rogoźnie. Monitorowanie umożliwi:

- bieżącą ocenę wykonywania programów, osiągnięcia celów i realizacji zadań,
- prognozowanie możliwych zmian warunków realizacji Strategii,
- podjęcie czynności naprawczych i zabezpieczających,
- informowanie lokalnej społeczności o osiągniętych efektach.

Zadaniem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rogoźnie będzie sporządzanie raportu monitoringowego, ukazującego stan realizacji Strategii. Będzie on wykonywany na podstawie rocznych danych. Rezultaty raportu winny eksponować na podejmowanie działań, których celem będzie zniwelowanie bądź usunięcie nieprawidłowości na etapie wdrażania Strategii. Co więcej, raport będzie stanowił podstawę do wszelkich prac aktualizacyjnych i składania sugestii adaptacji zapisów Strategii w stosunku do zachodzących zmian społeczno-gospodarczych na terenie Gminy Rogoźno.

Wyznacznikiem realizacji celów strategicznych będzie przede wszystkim stopień zadowolenia osób mieszkających na terenie Gminy z jakości życia. Owa jakość będzie

sprawdzana na podstawie weryfikatorów zawartych w tabeli poniżej. Oprócz tego, wskaźnikiem monitorującym zachodzące zmiany, będzie również zmniejszająca się liczba beneficjentów pomocy oraz zmniejszanie się strumienia środków na bezpośrednie wsparcie osób, które potrzebują pomocy najbardziej.

Tabela 35. Wskaźniki realizacji kierunków niezbędnych działań

Cel strategiczny	Wskaźniki realizacji celu
<p>Cel strategiczny 1. Zapewnienie pomocy osobom ubogim i rozwijanie działań na rzecz ograniczenia ubóstwa</p>	<ul style="list-style-type: none"> – liczba osób, którym przyznano świadczenie pieniężne z powodu ubóstwa, – liczba osób, którym przyznano świadczenie niepieniężne z powodu ubóstwa, – kwota udzielonych świadczeń, – wartość udzielonych świadczeń niepieniężnych, – liczba rodzin objętych pomocą, – liczba porad udzielonych przez pracowników GOPS,
<p>Cel strategiczny 2. Wspieranie osób niepełnosprawnych w integracji i funkcjonowaniu w środowisku społecznym i zawodowym</p>	<ul style="list-style-type: none"> – liczba osób pobierająca świadczenia pielęgnacyjne, zasiłki pielęgnacyjne, – liczba rodzin pobierająca zasiłek dla opiekunów; – liczba rodzin/osób sprawująca opiekę nad chorym członkiem rodziny, będącym osobą niepełnosprawną (zasiłek dla opiekuna, specjalny zasiłek opiekuńczy), – liczba rodzin z osobą niepełnosprawną, którym udzielono wsparcia finansowego w ramach pomocy społecznej, – liczba rodzin z osobą niepełnosprawną, którym przyznano pomoc usługową, – liczba osób objętych usługami specjalistycznymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi – liczba osób sprawujących opiekę nad osobami niepełnosprawnymi,
<p>Cel strategiczny 3. Zapewnienie pomocy i poprawa warunków funkcjonowania osób starszych w społeczności lokalnej</p>	<ul style="list-style-type: none"> – liczba osób sprawujących usługi opiekuńcze nad osobami starszymi, – liczba osób starszych objęta pomocą GOPS,
<p>Cel strategiczny 4. Wspomaganie prawidłowego funkcjonowania rodzin ze szczególnym uwzględnieniem rodzin mających trudności w wypełnianiu swoich podstawowych funkcji</p>	<ul style="list-style-type: none"> – liczba rodzin pobierająca świadczenia rodzinne, – kwota udzielonych świadczeń, – wartość udzielonych świadczeń niepieniężnych, – liczba rodzin objętych pomocą, – liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny, – liczba rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi objętych pracą socjalną – liczba rodzin korzystających z poradnictwa,
<p>Cel strategiczny 5. Przeciwdziałanie zjawisku przemocy</p>	<ul style="list-style-type: none"> – liczba wszczętych procedur Niebieskich Kart, – liczba zakończonych procedur Niebieskich Kart, – liczba powołanych grup roboczych, – liczba rodzin objęta poradnictwem w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, – liczba pracowników biorąca udział w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, – liczba osób stosujących przemoc skierowana do podjęcia leczenia lub terapii,

Cel strategiczny	Wskaźniki realizacji celu
	<ul style="list-style-type: none"> - liczba wizyt monitorujących środowiska zagrożonych przemocą, - liczba odebranych dzieci w trybie art. 12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
<p><u>Cel strategiczny 6.</u> Wsparcie osób uzależnionych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób, którym przyznano świadczenie pieniężne z powodu uzależnienia (alkoholizm, narkomania wg ustawy), - liczba osób, którym przyznano świadczenie niepieniężne z powodu uzależnienia, - liczba osób uzależnionych, skierowanych przez pracowników GOPS do punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych.
<p><u>Cel strategiczny 7.</u> Rozwój sektora ekonomii społecznej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba uczestników Centrum Integracji Społecznej - liczba osób zatrudnionych w Spółdzielni socjalnej - liczba zadań powierzonych podmiotom ekonomii społecznej

Źródło: Opracowanie własne

9. Spis tabel, wykresów, rysunków

Tabela 1. Liczba mieszkańców Gminy Rogoźno z podziałem na płeć	10
Tabela 2. Struktura wiekowa mieszkańców Gminy Rogoźno w 2018 roku	11
Tabela 3. Liczba osób według grup ekonomicznych na terenie Gminy Rogoźno w latach 2013-2018	12
Tabela 4. Przyrost naturalny na terenie Gminy Rogoźno w latach 2014-2018	13
Tabela 5. Migracje wewnętrzne i zagraniczne na terenie Gminy Rogoźno	14
Tabela 6. Podmioty gospodarcze działające na terenie Gminy Rogoźno w latach 2013-2018	15
Tabela 7. Zasoby mieszkaniowe na terenie Gminy Rogoźno	17
Tabela 8. Opieka zdrowotna na terenie Gminy Rogoźno	19
Tabela 9. Liczba uczniów na terenie Gminy Rogoźno	19
Tabela 10. Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego na terenie Gminy Rogoźno	20
Tabela 11. Placówki oświatowe funkcjonujące na terenie Gminy Rogoźno	20
Tabela 12. Pomoc społeczna na terenie Gminy Rogoźno - zadania własne Gminy w latach 2013-2018	32
Tabela 13. Liczba beneficjentów pomocy społecznej oferowanej przez GOPS w Rogoźnie	34
Tabela 14. Liczba bezrobotnych na terenie Gminy Rogoźno w latach 2013-2018	39
Tabela 15. Liczba beneficjentów GOPS w Rogoźnie korzystających z pomocy z powodu bezrobocia	41
Tabela 16. Liczba beneficjentów objętych pomocą GOPS w Rogoźnie z powodu ubóstwa	41
Tabela 17. Świadczenie przyznane w ramach programu wieloletniego "Pomoc Państwa w zakresie dożywiania" w latach 2014-2018	42
Tabela 18. Dodatki mieszkaniowe i energetyczne wypłacone w latach 2013-2018	43
Tabela 19. Liczba beneficjentów objętych pomocą GOPS w Rogoźnie z powodu niepełnosprawności	43
Tabela 20. Osoby starsze na terenie Gminy Rogoźno w 2018 roku	47
Tabela 21. Beneficjenci pomocy społecznej z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego na terenie Gminy Rogoźno	49
Tabela 22. Beneficjenci pomocy społecznej z tytułu potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności na terenie Gminy Rogoźno	50
Tabela 23. Rodziny objęte wsparciem asystenta Gminy Rogoźno w latach 2014-2018	54
Tabela 24. Liczba beneficjentów pomocy GOPS w Rogoźnie z powodu uzależnień od alkoholu i narkotyków	59
Tabela 25. Pomoc udzielona osobom uzależnionym w Gminie Rogoźno	60
Tabela 26. Beneficjenci pomocy GOPS w Rogoźnie z powodu bezdomności	61
Tabela 27. Przemoc domowa na terenie Gminy Rogoźno w latach 2015-2018	63
Tabela 28. Analiza SWOT	77
Tabela 29. Prognoza przyrostu naturalnego dla Gminy Rogoźno do roku 2030	78
Tabela 30. Prognoza salda migracji dla Gminy Rogoźno do 2030 roku	79
Tabela 31. Prognoza liczby ludności Gminy Rogoźno w podziale na wiek przedprodukcyjny, produkcyjny i poprodukcyjny do 2030 roku	79
Tabela 32. Prognoza zmian problemów społecznych na terenie Gminy w wyniku realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	80
Tabela 33. Cele strategiczne SRPS	82
Tabela 34. Kierunki niezbędnych działań	82

Tabela 35. Wskaźniki realizacji kierunków niezbędnych działań	85
Wykres 1. Struktura ludności Gminy Rogoźno według płci i miejsca zamieszkania	10
Wykres 2. Urodzenia żywe i zgony na terenie Gminy Rogoźno	13
Wykres 3. Migracje wewnętrzne i zagraniczne na terenie Gminy Rogoźno	14
Wykres 4. Struktura działalności gospodarczej w sektorze prywatnym na terenie Gminy Rogoźno w 2018 roku wg sekcji PKD 2007	16
Wykres 5. Struktura działalności gospodarczej w sektorze publicznym na terenie Gminy Rogoźno w 2018 roku wg sekcji PKD 2007	16
Wykres 6. Ankietowani według płci.....	65
Wykres 7. Ankietowani według wieku	66
Wykres 8. Ankietowani według poziomu wykształcenia	66
Wykres 9. Ankietowani według statusu zawodowego	67
Wykres 10. Ocena aktualnych warunków życia mieszkańców	67
Wykres 11. Problemy społeczne najczęściej spotykające niepełnosprawnych	68
Wykres 12. Ocena wystarczalności oferty pomocy dla osób niepełnosprawnych	68
Wykres 13. Ocena wystarczalności dostępu do placówek opieki zdrowotnej na terenie Gminy Rogoźno.....	69
Wykres 14. Skala problemu uzależnień.....	69
Wykres 15. Występowanie zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Rogoźno.....	70
Wykres 16. Negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży	71
Wykres 17. Zadowolenie mieszkańców z warunków życia w Gminie.....	72
Wykres 18. Najczęstsze odpowiedzi respondentów dla działań w zakresie wsparcia dla ubogich	73
Wykres 19. Najczęstsze odpowiedzi respondentów dla działań w zakresie poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych	74
Wykres 20. Najczęstsze odpowiedzi badanych osób dla działań w zakresie poprawy dostępu do służby zdrowia.....	74
Wykres 21. Najczęstsze odpowiedzi ankietowanych w zakresie działań na rzecz osób starszych.....	75
Wykres 22. Najczęstsze odpowiedzi respondentów dla działań w zakresie bezpieczeństwa	75
Rysunek 1. Położenie Gminy Rogoźno na tle powiatu obornickiego i województwa wielkopolskiego	9